

**ASF – SECTORUL SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE
DIRECȚIA SUPRAVEGHERE ȘI CONTROL**

PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 31 MARTIE 2017

1. Participanți

1.1. Participanții la fondurile de pensii administrate private

Structura participanților pe vârstă și gen

Participanți noi

Participanți transferați

1.2. Participanții la fondurile facultative

Structura participanților pe vârstă și gen

Participanți noi

Participanți transferați

2. Contribuții

2.1. Contribuții virate la fondurile de pensii administrate privat

Contribuții virate

Participanți cu contribuții

Contribuția medie/participant

Participanți și contribuții – structură pe regiuni dezvoltare și sectoare de activitate

Valoarea contului participanților

2.2. Contribuții virate la fondurile de pensii facultative

Contribuții virate

Participanți cu contribuții

Contribuția medie/participant

Participanți și contribuții – structură în funcție de plătitor

Valoarea contului participanților

3. Plățile efectuate în sistemul pensiilor private

3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

3.2. Fondurile de pensii facultative – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

4. Activele fondurilor de pensii

4.1. Active nete ale fondurilor de pensii administrate privat

4.2. Active nete ale fondurilor de pensii facultative

4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private

Instrumente financiare – structură pe țară

Instrumente financiare – structură pe monedă

Instrumente financiare – Titluri de stat

Instrumente financiare – Obligațiuni

Instrumente financiare – Depozite bancare

Instrumente financiare – Acțiuni

Instrumente financiare – Organisme de plasament colectiv — OPCVM

4.3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Structura investițiilor în trimestrul I 2017

4.3.2. Fondurile de pensii facultative – Structura investițiilor în trimestrul I 2017

4.3.3. Fondurile de pensii private – Tranzacțiile efectuate în trimestrul I 2017

5. Rate de rentabilitate

5.1. Fonduri de pensii administrate privat

5.2. Fondurile de pensii facultative

PENSIILE PRIVATE DIN ROMÂNIA LA 31 MARTIE 2017

1. Participanții la fondurile de pensii private

Evoluția sistemului de pensii private a fost pozitivă pe tot parcursul funcționării sale, numărul de participanți și valoarea activelor personale ale acestora crescând constant. S-a urmărit asigurarea unui raport echilibrat între siguranța și performanța investițiilor în beneficiul viitorilor pensionari, dar și protejarea intereselor acestora. Astfel, la finalul lunii martie 2017, în sistemul de pensii private din România (Pilonul II și Pilonul III) erau înscrși **7,30 milioane participanți**.

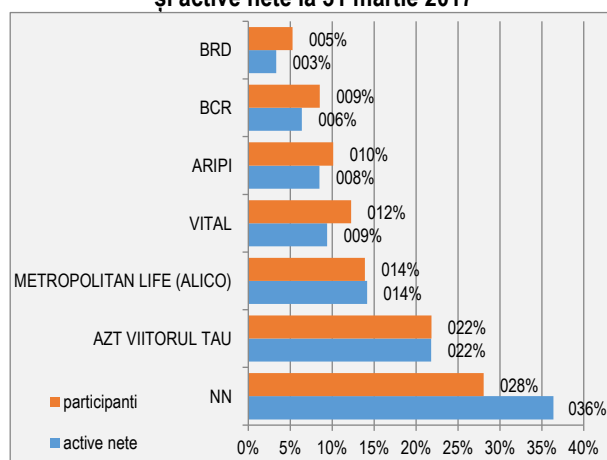
1.1. Participanții la fondurile de pensii administrate privat

6,88 milioane de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la sfârșitul lunii martie 2017, cu un avans anual de **3,59%**. Comparativ cu decembrie 2016, numărul de participanți a crescut cu **1,18%**. Pe parcursul primului trimestru din 2017, creșterea lunară a numărului de participanți a fost în ușoară descreștere (minima intervalului analizat, 0,32%, s-a înregistrat în martie 2017, iar maxima, 0,53%, în decembrie 2016).

Tabel 1.1. Pilon II Număr de participanți (mil. pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.17/ mar.16	mar.17/dec.16
1	METROPOLITAN LIFE (ALICO)	0,93	0,95	0,96	3,68%	1,18%
2	ARIPI	0,65	0,67	0,68	5,35%	1,68%
3	AZT VIITORUL TAU	1,48	1,50	1,51	2,31%	0,74%
4	BCR	0,56	0,57	0,58	4,33%	2,05%
5	BRD	0,32	0,35	0,36	11,60%	3,40%
5	NN	1,89	1,92	1,93	2,07%	0,60%
7	VITAL	0,82	0,84	0,85	4,24%	1,34%
	TOTAL	6,64	6,80	6,88	3,59%	1,18%

Grafic 1.1. Pilon II Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 31 martie 2017

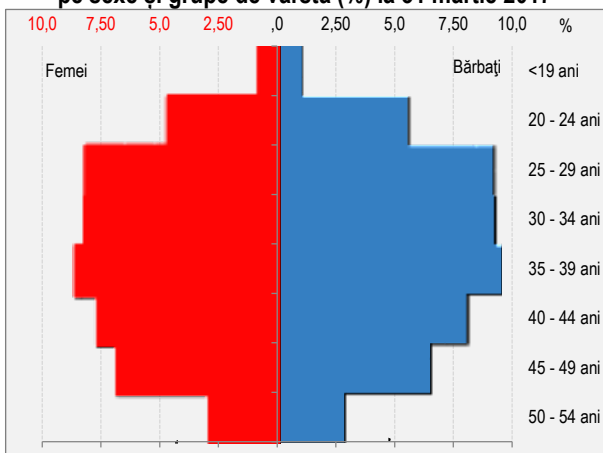

FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP METROPOLITAN LIFE (ALICO) s-au menținut pe primele poziții, însumând la 31 martie 2017 aproximativ 72% din activele nete și 64% din total participanți (Grafic 1.1.). FPAP BRD și FPAP BCR, au înregistrat în continuare creșteri anuale și trimestriale mai mari în cazul numărului de participanți (ritmuri de creștere anuale și trimestriale: FPAP BRD: 11,60% și respectiv 3,40%, FPAP BCR: 4,33% și respectiv 2,05%).

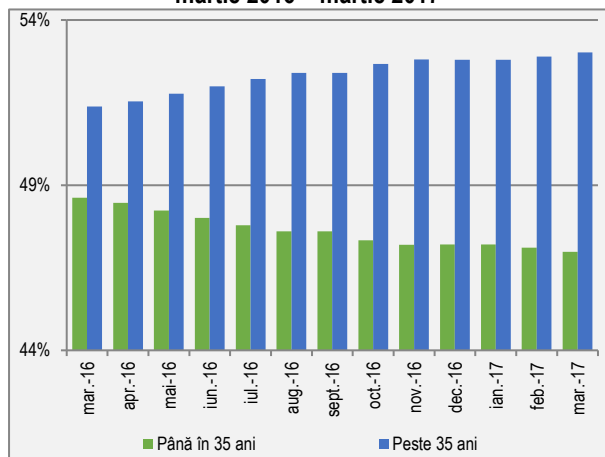
Structura participanților pe vârstă și gen

La sfârșitul lunii martie 2017 distribuția participanților pe gen a fost următoarea: **52,09%** - bărbați și **47,91%** - femei (Grafic 1.2.). În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților cu vârsta de până la 35 de ani comparativ cu cei cu vârsta de peste 35 de ani era **46,98%** la **53,02%** la 31 martie 2017. În condițiile maturizării sistemului, raportul în funcție de vârstă s-a modificat în perioada martie 2016 – martie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 de ani (Grafic 1.3.). S-a înregistrat, astfel, o scădere a ponderii celor cu vârsta de până în 35 ani de 1,64 puncte procentuale comparativ cu martie 2016, când raportul a fost 48,62% la 51,38%. Comparativ cu decembrie 2016, când raportul a fost 47,21% la 52,79%, scăderea a fost de numai 0,22 puncte procentuale.

Grafic 1.2. Pilon II Participanți - piramida participanților pe sexe și grupe de vârstă (%) la 31 martie 2017

Grafic 1.3. Pilon II Evoluție structură pe grupe de vârstă martie 2016 – martie 2017

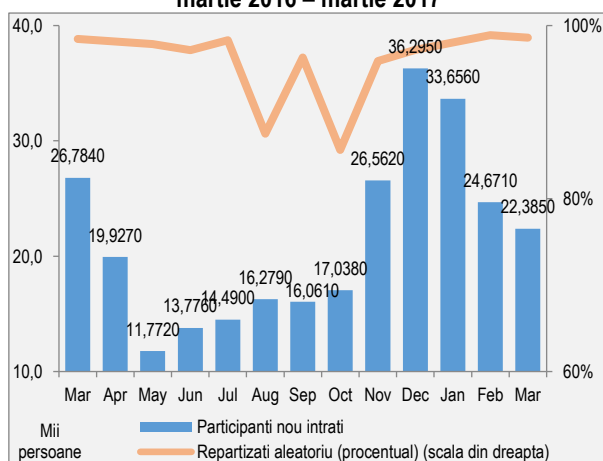
Participanți noi

311 persoane au semnat acte de aderare pentru a deveni participanți la unul dintre fondurile de pensii administrate privat din cei **22.385** participanți intrați în sistem în luna martie 2017, o scădere anuală a numărului de participanți nou intrați în sistem de 16,42% și de 38,32% comparativ cu decembrie 2016. **22.074 persoane**, reprezentând **98,61%** din total nou intrați în sistem, au fost repartizate aleatoriu în luna martie 2017 (toate fondurile de pensii au înregistrat valori de peste 96%, iar în cazul FPAP VITAL ponderea a fost de 100%). Cu un trend fluctuant în perioada martie 2016 – martie 2017, numărul persoanelor repartizate aleatoriu a scăzut cu 16,28% față de aceeași lună din 2016 și cu 37,42% comparativ cu decembrie 2016 (Grafic 1.4.).

81 mii persoane au intrat în sistem în primul trimestru din 2017, cu 4,56% mai puțin decât în perioada similară din 2016, iar **79 mii persoane** (98,46% din total intrați în sistem în trimestrul I 2017) dintre aceștia au fost repartizați aleatoriu, cu 3,77% mai puțin comparativ cu trimestrul I din 2016.

Din analiza evoluției numărului de participanți nou intrați în perioada martie 2016 – martie 2017 (Grafic 1.4.) se evidențiază o creștere semnificativă în luna decembrie 2016 (36,3 mii persoane), însoțită și de creșterea gradului de repartizare aleatorie (97,2%)¹. În condițiile în care repartizarea aleatorie are loc la 4 luni de la prima plată a CAS (fie ca urmare a încasării primului salariu sau a primei indemnizații de șomaj), rezultă că participanții intrați aleatoriu în decembrie au intrat în câmpul muncii în luna august, lună în care se termină anul școlar. Astfel, din analiza structurii pe grupe de vârstă a participanților reiese că în luna decembrie 2016 numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 – 24 ani a crescut comparativ cu luna precedentă cu aproximativ 18 mii (49% din total nou intrați în această lună)².

Grafic 1.4. Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare martie 2016 – martie 2017

De asemenea, se evidențiază lunile august și octombrie 2016, luni în care s-au înregistrat grade de repartizare semnificativ mai mici (87,5% și respectiv 85,6%), deși numărul participanților nou intrați nu a înregistrat o creștere semnificativă comparativ cu celelalte luni. Având în vedere gradul de educație financiară mai ridicat al studenților, precum și faptul că sunt studenți care lucrează încă din timpul studiilor, coroborat cu începerea anului universitar în luna octombrie, ar putea determina ca o pondere mai mare din participanți să fi semnat acte de aderare, comparativ cu cei care au fost repartizați aleatoriu (Grafic 1.4.).

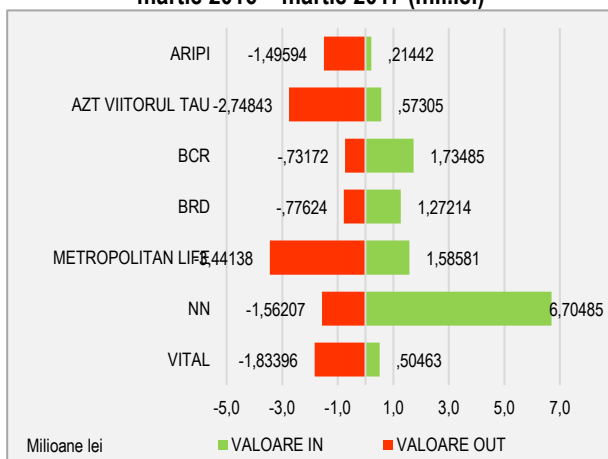
¹ Acest trend s-a manifestat și în anii anteriori, de exemplu, în decembrie 2015 numărul participanților nou intrați a fost de 47,4 mii persoane, cu un grad de repartizare aleatorie de 96%, în decembrie 2014 numărul participanților nou intrați a fost de 40,9 mii persoane cu un grad de repartizare aleatorie de 93%, iar în decembrie 2013, au fost 40,3 mii participanți nou intrați în sistem, cu un grad de repartizare aleatorie de 95%.

² Acest trend s-a manifestat și în decembrie 2015, 29 mii persoane, reprezentând 61% din total nou intrați, în decembrie 2014, 16 mii persoane, reprezentând 38% din total nou intrați și în decembrie 2013, 17 mii persoane, reprezentând 41% din total nou intrați în această lună.

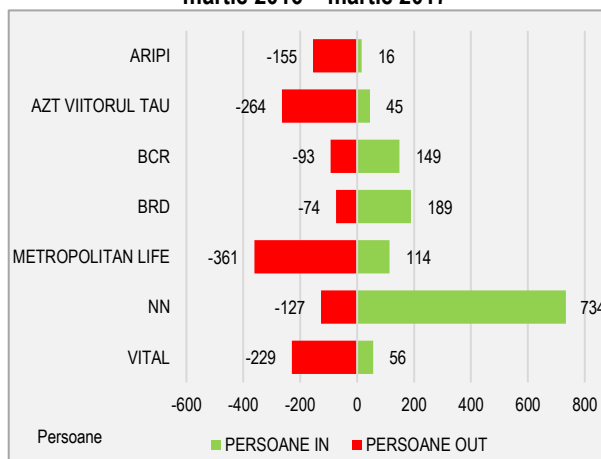
1.1.3. Participanți transferați

În intervalul martie 2016 – martie 2017, 1.303 participanți s-au transferat între fondurile de pensii administrate privat, activele transferate atingând 12,59 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (734) și valoarea cea mai mare a activului transferat (6,70 milioane lei) a fost FPAP NN. În cazul fondurilor de la care s-au transferat participanții, FPAP METROPOLITAN LIFE (ALICO) s-a situat pe primul loc cu 3,44 milioane lei și 361 participanți (Graficele 1.5 și 1.6.).

Grafic 1.5. Pilon II Valoare activ net transferat martie 2016 – martie 2017 (mil.lei)

Grafic 1.6. Pilon II Participanți transferați martie 2016 – martie 2017

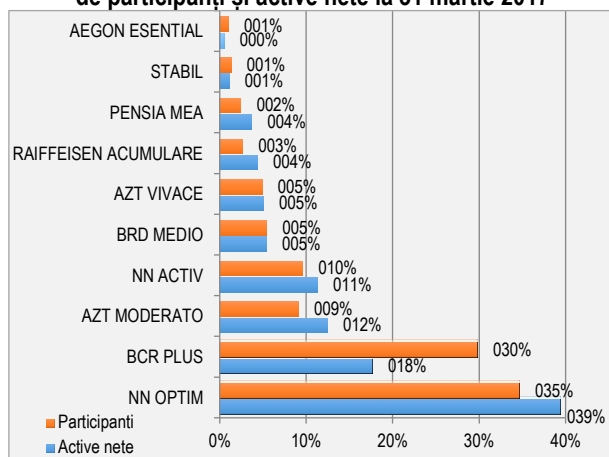
1.2. Participanții la fondurile de pensii facultative

422.292 de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor facultative la 31 martie 2017, cu un avans anual de 7,64% și 2,94% față de decembrie 2016. Ritmul lunar de creștere a fluctuat pe parcursul primului trimestru din 2017, înregistrând un maxim în ianuarie (2,02%) și un minim în februarie ac. (0,37%).

Tabel 1.2. Pilon III Număr de participanți (pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.17/ mar.16	mar.17/ dec.16
1	NN OPTIM	129.234	136.565	145.944	12,93%	6,87%
2	BCR PLUS	117.343	123.830	125.415	6,88%	1,28%
3	NN ACTIV	38.544	39.725	40.198	4,29%	1,19%
4	AZT MODERATO	37.064	37.834	37.984	2,48%	0,40%
5	BRD MEDIO	20.313	22.234	22.591	11,21%	1,61%
6	AZT VIVACE	20.481	20.392	20.394	-0,42%	0,01%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	10.338	10.722	10.835	4,81%	1,05%
8	PENSIA MEA	10.081	9.994	9.965	-1,15%	-0,29%
9	STABIL	5.100	5.128	5.146	0,90%	0,35%
10	AEGON ESENTIAL	3.805	3.817	3.820	0,39%	0,08%
	TOTAL	392.303	410.241	422.292	7,64%	2,94%

Grafic 1.7. Pilon III Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 31 martie 2017

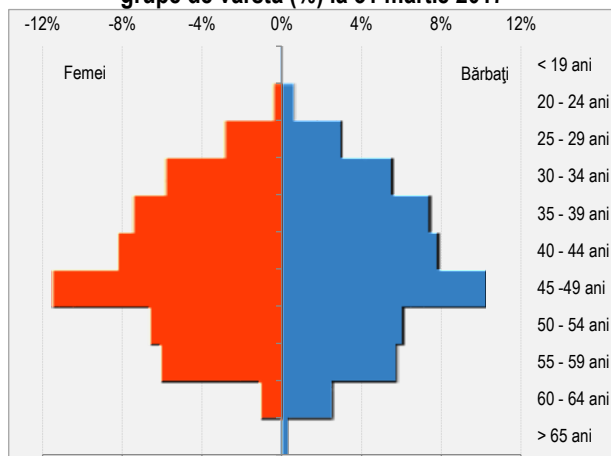
Primele trei fonduri de pensii, FPF NN OPTIM, FPF BCR Plus și FPF AZT MODERATO dețineau în martie 2017 aproximativ 69% din activele nete și 74% din participanți (Grafic 1.5.). De remarcat FPF BCR Plus care, deși se situa pe locul doi în ceea ce privește ponderea din total participanți cu 29,70%, înregistra numai 17,58% pondere din total active nete la 31 martie 2017. Comparativ, FPF NN Optim înregistra 34,56% pondere în total participanți, în timp ce ponderea în active nete a fost de 39,35%. În acest caz, calitatea portofoliului de participanți este factorul determinant (pentru participanții la FPF BCR Plus valoarea contribuțiilor virate la fond a fost mai mică).

FPF NN OPTIM și FPF BRD MEDIO au înregistrat în continuare creșteri anuale și trimestriale mai mari în cazul numărului de participanți (FPF NN OPTIM: 12,93% și respectiv 6,87%, FPF BRD MEDIO: 11,21% și respectiv 1,61%).

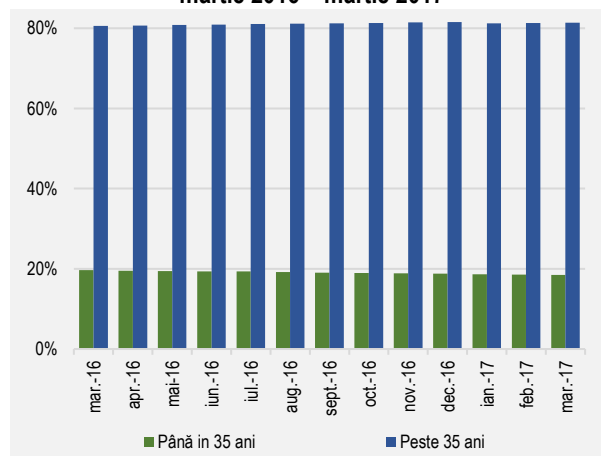
Structura participanților pe vârstă și gen

La 31 martie 2017 distribuția pe gen a fost: **49,07%** bărbați și **50,93%** femei (Grafic 1.8.). În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților a fost următorul: **18,65%** cu vârsta de până în 35 de ani și **81,35%** cu vârsta de peste 35 ani (Grafic 1.9.). În condițiile maturizării sistemului, raportul s-a modificat ușor în perioada martie 2016 – martie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 ani (o creștere de aproximativ un punct procentual) și s-a înregistrat o scădere de sub un punct procentual în cazul grupei de vârstă de până în 35 ani (19,39% la 80,61% raportul în martie 2016 și 18,47% la 81,53% raportul în decembrie 2016).

Grafic 1.8. Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) la 31 martie 2017

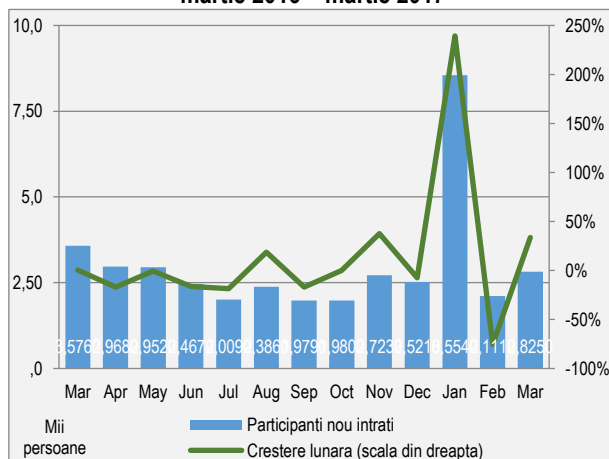
Grafic 1.9. Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă martie 2016 – martie 2017

Participanți noi

2.825 persoane au aderat în martie 2017 la unul din cele zece fonduri de pensii facultative, înregistrând o scădere de 21,00% comparativ cu martie 2016 și o ușoară creștere de 2,94% față de decembrie 2016. În primul trimestru din 2017 au intrat în sistem **13.490** persoane, cu 20,77% mai mult decât în perioada similară din 2016.

Grafic 1.10. Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem martie 2016 – martie 2017

Creșterea semnificativă înregistrată în luna ianuarie ac. este determinată de numărul mare de participanți care au aderat la FPF NN Optim, 7.663 persoane, reprezentând 89,58% din total participanți care au aderat în această lună. Trebuie precizat că ponderea participanților din total participanți nou intrați în sistem în cazul FPF NN Optim a înregistrat constant valori semnificativ mai mari decât în cazul celorlalte fonduri de pensii. Astfel, cu excepția valorii din ianuarie ac., valorile s-au situat între 31,99% în martie 2016 și 47,37% în februarie 2017³.

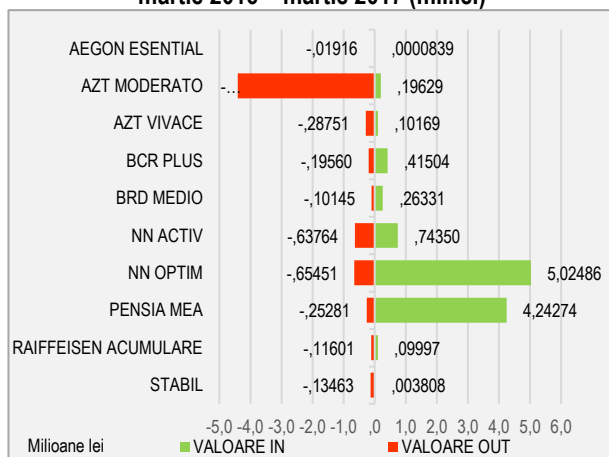
1.2.3. Participanți transferați

În intervalul martie 2016 – martie 2017, aproximativ 600 de participanți s-au transferat între fondurile de pensii facultative, activele transferate atingând 6,81 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (267) și a înregistrat valoarea cea mai mare a activului transferat (5,02 milioane lei) a fost FPF NN OPTIM.

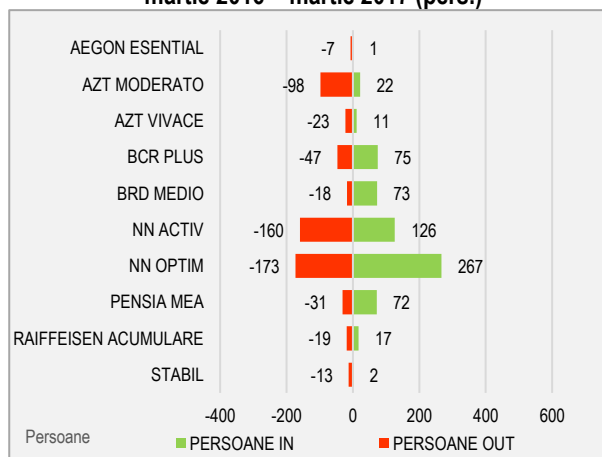
³ Creșteri semnificative ale numărului de participanți noi la FPF NN Optim, similare cu cea din luna ianuarie ac., nu se evidențiază în anii anteriori, se constată chiar scăderi ale ponderii FPF NN Optim din total nou aderați la fondurile de pensii facultative în ianuarie 2016 comparativ cu decembrie 2015 și în ianuarie 2015 comparativ cu decembrie 2014.

În cazul fondurilor de la care s-au transferat participanți, FPF NN ACTIV s-a situat pe primul loc cu 173 participanți, însă fondul de la care s-au transferat cele mai mari valori ale activelor a fost FPF AZT MODERATO cu 4,41 milioane lei (Graficele 1.11. și 1.12.).

Grafic 1.11. Pilon III Valoare activ net transferat martie 2016 – martie 2017 (mil.lei)

Grafic 1.12. Pilon III Participanți transferați martie 2016 – martie 2017 (pers.)

2. Contribuțiile virate la fondurile de pensii private

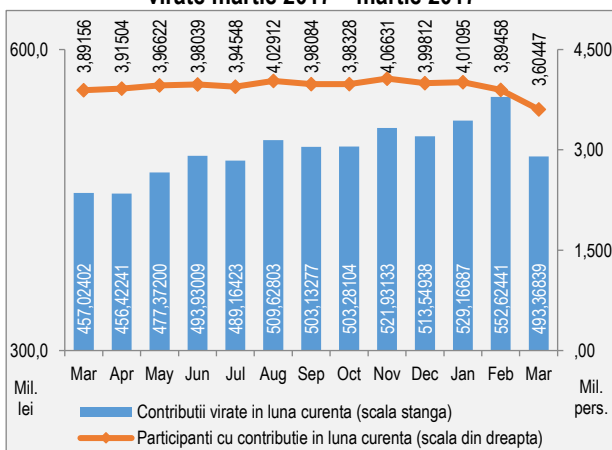
2.1. Contribuțiile virate la fondurile de pensii administrate privat

În luna martie 2017 au fost virate către fondurile de pensii administrate privat **493,37** milioane de lei (**108,41** milioane de euro), o creștere de **7,95%** comparativ cu martie 2016, dar o scădere de **3,93%** comparativ cu decembrie 2016 (Grafic 2.1.).

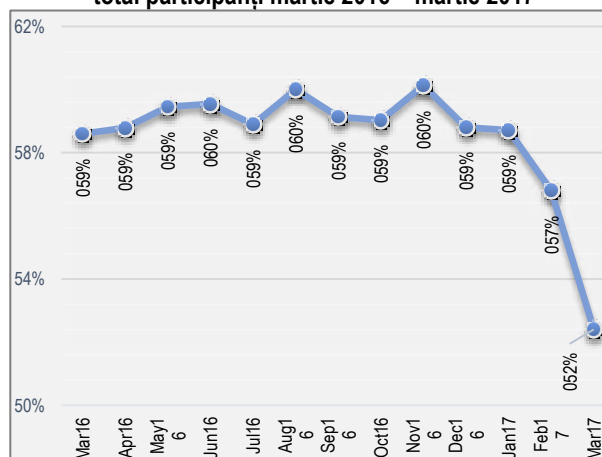
În primul trimestru din 2017 s-au virat către fondurile de pensii administrate privat **1,58 miliarde de lei** (0,35 miliarde de euro), cu o medie de 525,05 milioane lei/lună. Comparativ cu primul trimestru din 2016, valoarea totală a contribuțiilor virate în trimestrul I din 2017 a crescut cu 11,37%. Trebuie precizat faptul că în luna martie au fost virate contribuțiile aferente lunii ianuarie 2017, cota de contribuție pentru acest an fiind tot 5,1% ca și pentru anul 2016⁴.

Numărul participanților cu contribuții în luna martie 2017 a fost de **3,60** milioane persoane, înregistrând o scădere de 7,38% comparativ cu martie 2016 și de 9,85% comparativ cu decembrie 2016 cu mențiunea că în primul trimestru din acest an numărul participanților cu viramente s-a înscris pe un trend descendent (Grafic 2.1.).

Grafic 2.1. Pilon II Participanți cu contribuții și contribuțiile virate martie 2017 – martie 2017

Grafic 2.2. Pilon II Pondere participanți cu contribuții în total participanți martie 2016 – martie 2017

La 31 martie 2017, numărul de participanți cu contribuții virate în luna de calcul reprezenta 52,40% din total participanți înregistrați în Pilonul II, fiind în scădere comparativ cu martie 2016 (58,61%) și cu decembrie 2016 (58,81%). 52,40% este cea mai mică pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți începând din mai 2008 și până în prezent. Și în acest caz, se constată trendul descendent înregistrat în primul trimestru ac..

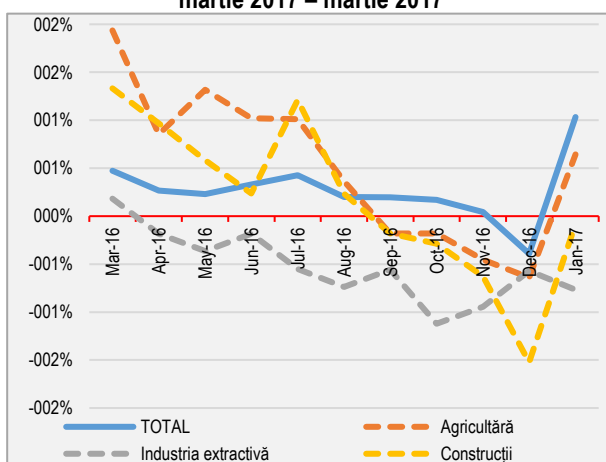
⁴ Potrivit ar.6 alin. (1) din OUG nr.9/2017.

Situații similare, scăderea ponderii numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul din total participanți înregistrați în Pilonul II, s-au înregistrat și în anii anteriori, dar cu valori mai mici⁵ (Grafic 2.2.)

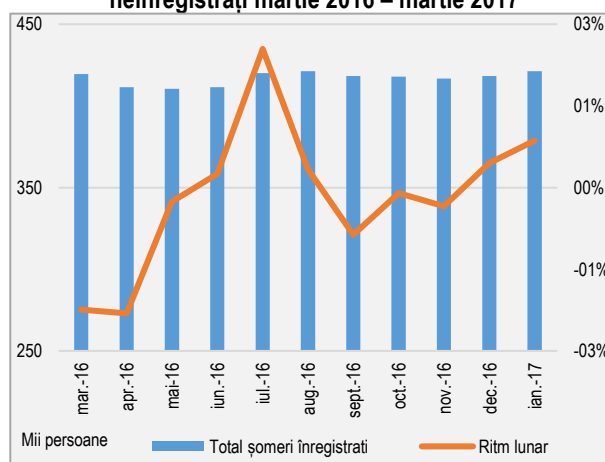
Această scădere semnificativă, de 6,41 puncte procentuale, este explicată și de faptul că numărul participanților din registrul Pilonului II a înregistrat o creștere constantă martie an curent/decembrie an anterior⁶, în timp ce ritmul trimestrial al numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul a înregistrat valori negative⁷. Trebuie precizat și faptul că dintre ramurile de activitate, agricultura, industria extractivă și construcțiile au înregistrat și cele mai mari scăderi ale numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul⁸.

De asemenea, din analiza datelor statistice publicate în Buletinele statistice lunare (INS) reiese că în ultimele patru luni, octombrie 2016 – ianuarie 2017 (în luna martie au fost virate contribuțiile aferente lunii ianuarie 2017) s-au înregistrat scăderi ale efectivului de salariați în ramuri din economie cum ar fi industria extractivă și construcțiile, dar și agricultura (cu scăderi înregistrate numai în lunile octombrie, noiembrie și decembrie 2016), caracterizate de restrângerea activității în această perioadă (Grafic 2.3.). Totodată, potrivit datelor statistice publicate în Buletinele statistice lunare (INS), în luna ianuarie 2017 numărul total al șomerilor înregistrați și neînregistrați a crescut consecutiv două luni la rând: în decembrie 2016, comparativ cu noiembrie 2016, cu 0,38% și în ianuarie comparativ cu decembrie 2016, cu 0,72% (Grafic 2.4.)

Grafic 2.3. Evoluție efectiv salariați pe ramuri economice martie 2017 – martie 2017

Grafic 2.4. Evoluție număr șomeri înregistrați și neînregistrați martie 2016 – martie 2017

Contribuția medie/participant

FPAP NN înregistra la 31 martie 2017 ponderea cea mai mare din total participanți la fond pentru care s-au virat contribuții în luna de calcul (56,32%) dar și ponderea cea mai mare din total sume virate în această lună (33,86%). Astfel, fondul se situează pe primul loc în ceea ce privește valoarea contribuției medii/participant de 153,42 lei, fiind singurul fond poziționat în cadranul 4 din Graficul 2.5., caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond și de valori mari ale contribuției/participant. Această poziționare este determinată de calitatea portofoliului: un număr mai mare de participanți pentru care se virează contribuții, cu venituri salariale mai mari, care determină în consecință și valori mari ale contribuțiilor virate și, pe ansamblu, un volum mai mare al activelor totale (12,36 miliarde lei).

Pe următoarele două poziții s-au situat FPAP METROPOLITAN LIFE (Alico) cu 138,46 lei/participant (51,63% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 13,93% pondere din total sume virate în luna martie 2017) și FPAP AZT VIITORUL TĂU cu 132,81 lei/participant (53,39% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 21,71% pondere din total sume virate în luna martie 2017). Cele două fonduri, împreună cu FPAP Aripi se situează în cadranul 3 din Graficul 2.5. caracterizat de asemenea de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, dar de valori mai mici ale contribuției/participant.

⁵ Ponderea numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul din total participanți înregistrați în Pilonul II, a înregistrat următoarele scăderi: pentru martie 2014/decembrie 2013, 1,4 puncte procentuale (pp), pentru martie 2015/decembrie 2014, aproximativ un pp, pentru martie 2016/decembrie 2015, 1,49 pp.

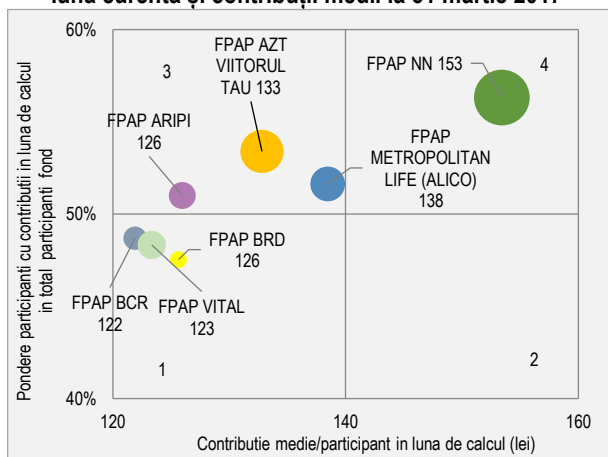
⁶ Numărul participanților din registrul Pilonului II a înregistrat următoarele valori: pentru martie 2014/decembrie 2013, creșterea a fost de 1,35%, pentru martie 2015/decembrie 2014, creșterea a fost de 1,30%, pentru martie 2016/decembrie 2015, creșterea a fost de 1,28%, iar pentru martie 2017/decembrie 2016 creșterea a fost de 1,18%.

⁷ Numărul participanților cu contribuții în luna de calcul a înregistrat următoarele valori: pentru martie 2014/decembrie 2013, scăderea a fost de 0,96%, pentru martie 2015/decembrie 2014, s-a înregistrat o creștere de 0,07%, pentru martie 2016/decembrie 2015, scăderea a fost de 1,24%, iar pentru martie 2017/decembrie 2016 scăderea a fost de 9,85%.

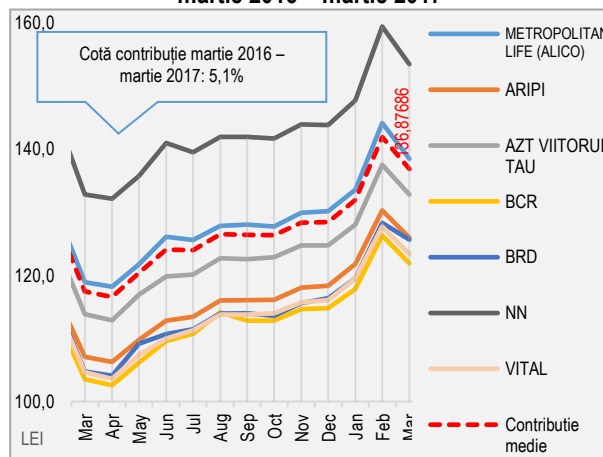
⁸ Pentru martie 2017/decembrie 2016, s-au înregistrat următoarele scăderi ale numărului de participanți cu contribuții în luna de calcul: 13,80% în agricultură, 25,24% în industria extractivă și 19,38% în construcții (cu excepția administrației publice și apărării și a organizațiilor extrateritoriale, ramuri care au înregistrat creșteri, toate ramurile de activitate au înregistrat scăderi).

De menționat faptul că FPAP METROPOLITAN LIFE (Alico) a înregistrat o valoare mai mare a contribuției/participant comparativ cu FPAP AZT VIITORUL TĂU, deși numărul de participanți și volumul activelor totale sunt mai mici decât cele ale FPAP AZT VIITORUL TĂU. Factorul determinant în acest caz este calitatea portofoliului de participanți, aceștia au venituri salariale mai mari care determină și un volum mai mare de contribuții virate. La 31 martie 2017, FPAP NN, FPAP METROPOLITAN LIFE (Alico) și FPAP AZT VIITORUL TĂU înregistrau împreună 69,50% din sumele virate și 66,35% din participanții cu contribuții virate în luna de calcul. La polul opus, în cadrulanul I din Graficul 2.3., caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant, s-au situat fondurile de pensii administrate privat FPAP BRD, FPAP VITAL și FPAP BCR, contribuțiile medii/participant înregistrând valori cuprinse între 121,90 lei și 125,64 lei, iar ponderile participanților cu contribuții virate din total participanți fond cuprinse între 47,53% și 48,69%.

Grafic 2.5. Pilon II Ponderi participanți cu contribuții în luna curentă și contribuții medii la 31 martie 2017

Grafic 2.6. Pilon II Contribuție medie/participant martie 2016 – martie 2017

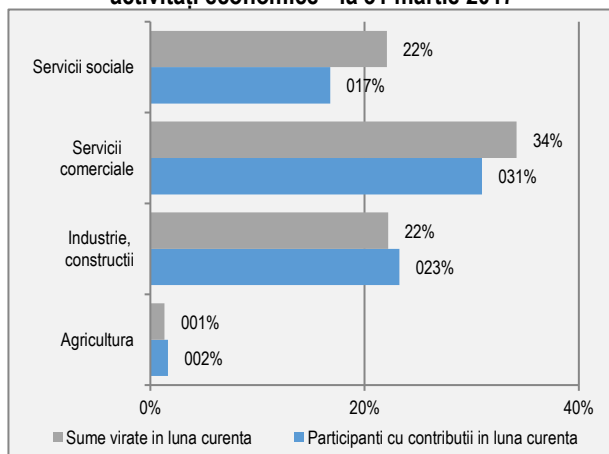

La nivel de sistem, contribuția medie a participanților cu contribuții virate a fost de **136,88 lei**, înregistrând o creștere anuală de 16,55% și de 6,56% față de decembrie 2016 (Grafic 2.6.). Din analiza evoluției contribuției medii în perioada martie 2016 – martie 2017 se evidențiază creșterea semnificativă din luna februarie 2017 comparativ cu luna anterioară (7,55%). În condițiile în care în luna februarie sunt virate contribuțiile aferente lunii decembrie, creșterea se explică prin venituri salariale mai mari încasate în această lună (de exemplu, sporuri, prime și diverse alte avantaje acordate cu ocazia sfârșitului de an), așa cum se poate observa și din creșterea cu 8,38% a câștigului salarial mediu brut în luna februarie 2017. Scăderea contribuției medii din luna martie 2017, este explicată de faptul că în această lună se virează contribuțiile lunii ianuarie, caracterizată de scăderi ale veniturilor salariale, așa cum se poate evidenția din scăderea câștigului salarial mediu brut lunar în ianuarie 2017 comparativ cu decembrie 2016 cu 2,73% (Buletin statistic INS).

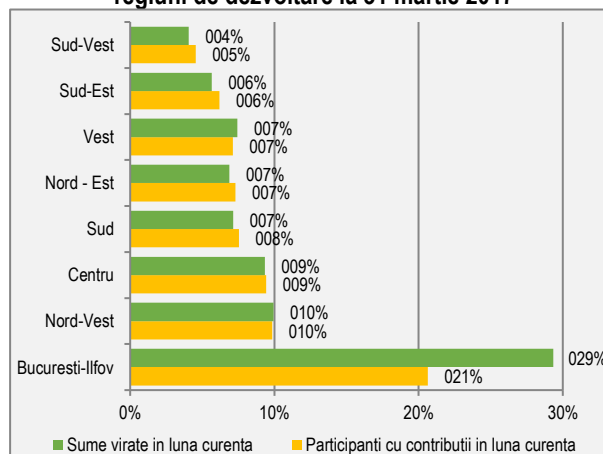
Participanți și contribuții – structură pe regiuni dezvoltare și sectoare de activitate

Cele mai bine reprezentate activități economice la sfârșitul lunii martie 2017 au fost industria prelucrătoare cu **17,94%** și comerțul cu **12,56%**, urmate de sănătate cu **6,08%**, administrație publică și apărare cu **5,77%** și transporturi cu **4,79%**, însumând 47,14% din total participanți pentru care s-au virat contribuții și 49,06% din sumele virate în martie 2017. Printre cele mai slab reprezentate activități, cu valori sub 1%, s-au situat în continuare cultura, producția și furnizarea energiei electrice, industria extractivă și tranzacțiile imobiliare, reprezentând 2,43% din total participanți și 3,15% din total sume virate (Grafic 2.7.).

Grafic 2.7. Pilon II Participanți și sume virate – distribuție pe activități economice* la 31 martie 2017

Grafic 2.8. Pilon II Participanți și sume virate – distribuție pe regiuni de dezvoltare la 31 martie 2017

*Sectorul serviciilor comerciale cuprinde activitățile: comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediere financiară și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, alte activități de servicii. Sectorul serviciilor sociale cuprinde activitățile: administrație publică (exclusiv forțele armate și asimilate), învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole, culturale și recreative.

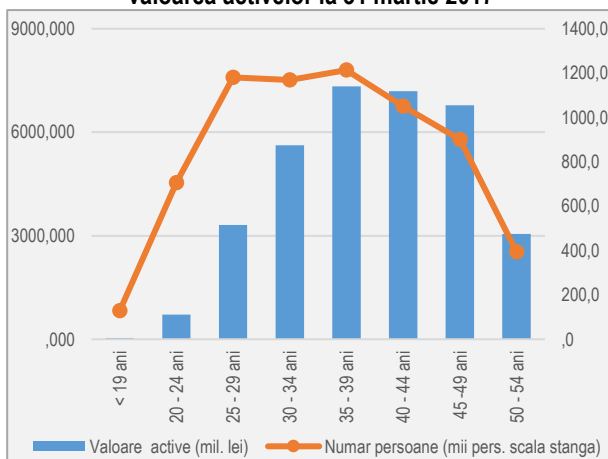
În funcție de regiunile de dezvoltare ale României, cei mai mulți participanți pentru care au fost virate contribuții la fondurile de pensii administrate privat în luna decembrie 2016 lucrau în București: **18,94%**, cu 27,23% din total contribuții virate (Grafic 2.8.). Cele mai bine reprezentate regiuni de dezvoltare au fost: București - Ilfov **20,65%**, NORD-VEST cu **9,86%** și CENTRU cu **9,44%**, cele trei regiuni reprezentând 39,94% dintre participanții pentru care s-au virat contribuții și 48,62% din contribuțiile virate (pentru aproximativ 27% din participanți cu aproximativ 20% din sume pentru care nu a fost posibilă identificarea angajatorului).

Valoarea contului participanților

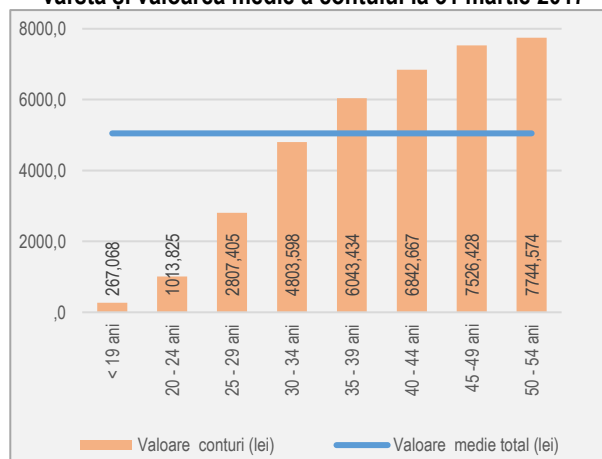
La 31 martie 2017 valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor era de 5.048 lei (1.113 euro). Trebuie remarcat faptul că ponderea participanților în total, dar și valoarea contului sunt determinate de grupele de vârstă în care se încadrează participanții și de numărul de luni de contribuții virate în sistem. Astfel, cei mai mulți participanți, 18,00% din total, se situau în grupa de vârstă 35 – 39 ani, iar valoarea medie a contului a fost de 6.043 lei (Graficele 2.9. și 21.0.).

Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții din grupa de vârstă 45 – 49 ani, cu 7.526 lei și 50 – 54 ani, cu 7.745 lei. În cazul acesta, structura pe gen a valorii unui cont era la 31 martie 2017 următoarea: 7.805 lei – bărbați (9,39% din total participanți) și 7.390 lei – femei (9,81% din total participanți), valoarea medie a contului fiind cu 5% mai mică decât în cazul bărbaților, ceea ce se poate explica prin diferențele de gen existente între câștigurile salariale⁹.

Grafic 2.9. Pilon II Participanți pe grupe de vârstă și valoarea activelor la 31 martie 2017

Grafic 2.10. Pilon II Structură participanți pe grupe de vârstă și valoarea medie a contului la 31 martie 2017

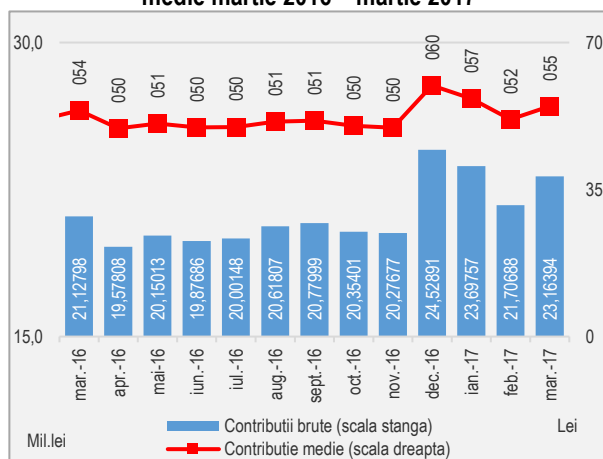
Valoarea mare a ponderii din total participanți și valorile mari ale conturilor participanților este determinată, pe de o parte, prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii administrate privat încă de la demararea Pilonului II) și, pe de altă parte, prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume mai mari la fondurile de pensii.

2.2. Contribuțiile virate la fondurile de pensii facultative

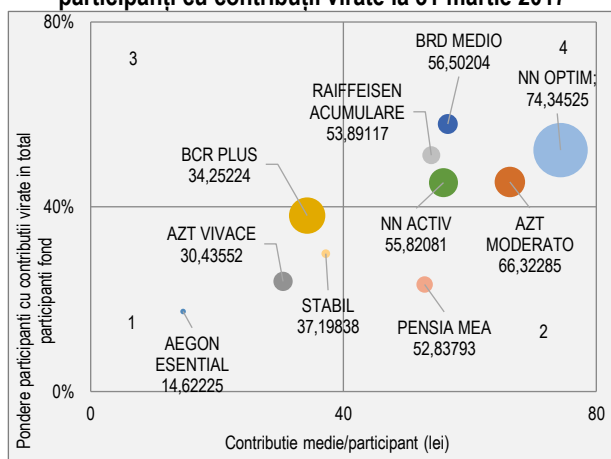
În luna martie 2017 au fost virate către fondurile de pensii facultative **23,16** milioane de lei (5,09 milioane de euro), o creștere de 21,50% comparativ cu martie 2016 și de **3,62%** față de decembrie 2016 (Grafic 2.10.). Pe parcursul primului trimestru din 2017, s-au virat către fondurile de pensii facultative **68,57 milioane de lei** (15,07 milioane de euro), cu 26,91% mai mult decât în primul trimestru din 2016.

⁹ Potrivit ultimelor date statistice furnizate de INS, în anul 2015, diferența între femei și bărbați în ceea ce privește câștigul salarial nominal mediu brut lunar pe economie era de aproximativ 7% în favoarea bărbaților (2.646 lei – bărbați și 2.453 lei – femei și 2.555 lei – total).

Grafic 2.11 Pilon III Contribuții brute virate și contribuția medie martie 2016 – martie 2017

Grafic 2.12. Pilon III Contribuții medii (lei) și ponderi participanți cu contribuții virate la 31 martie 2017

Contribuția medie /participant

La 31 martie 2017, contribuția medie/participant era de 54,85 lei, cu 1,85% mai mare comparativ cu martie 2016, dar în scădere cu 8,26% față de decembrie 2016. FPF NN OPTIM înregistra cea mai mare contribuție medie/participant, 74,35 lei/participant și o pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți fond de 52,27%¹⁰. Pe următoarele două poziții s-au situat FPF NN AZT MODERATO cu 66,32 lei/participant (45,37% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond) și FPF BRD MEDIO cu 56,50 lei/participant (57,92 % - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond). Cele trei fonduri împreună cu FPF NN ACTIV, FPF Raiffeisen Acumulare și FPF PENSIA MEA s-au situat în cadranul 4 din Graficul 2.12., caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond și de valori mari ale contribuției/participant.

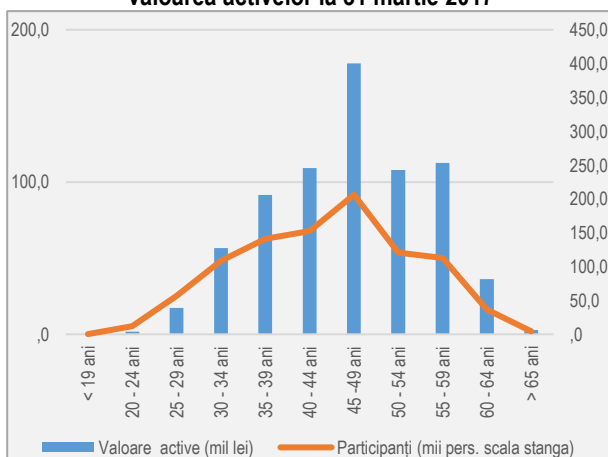
De remarcat faptul că FPF Raiffeisen Acumulare, care a înregistrat 53,89 lei contribuție medie/participant deținea în martie 2017 o pondere mare a participanților cu contribuții virate din total participanți fond (51,17%), poziționându-se din acest punct de vedere după FPF BRD MEDIO și FPF NN OPTIM. Celelalte fonduri de pensii facultative s-au situat în cadranele 1 și 2 din Graficul 2.12. Astfel, în cadranul 1, caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant, s-au situat FPF STABIL, FPF BCR PLUS, FPF AZT VIVACE și FPF AEGON ESENTIAL.

În cadranul 2, caracterizat de valori mici în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, dar cu valori mai mari în cazul contribuției/participant s-a situat FPF PENSIA MEA (gradul de colectare a scăzut: 23,17% și contribuție/participant: 52,84 lei).

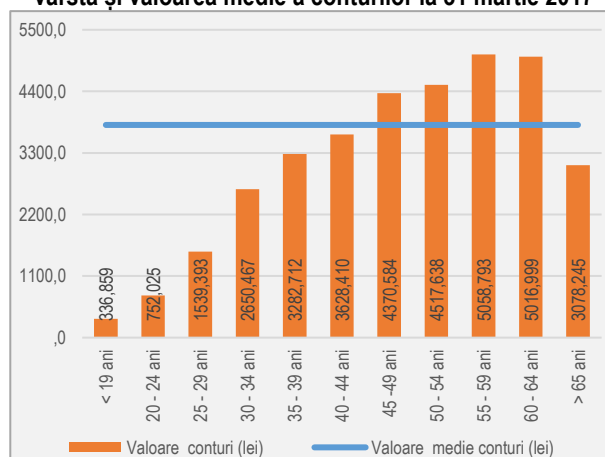
Valoarea contului participanților

La 31 martie 2017 valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor facultative era de aproximativ 3.800 lei (835 euro). Trebuie remarcat faptul că ponderea participanților în total, dar și valoarea contului sunt determinate de grupele de vârstă în care se încadrează participanții. Astfel, cei mai mulți participanți, 21,67% din total, se situau în grupa de vârstă 45 – 49 ani (Graficele 2.13. și 2.14.).

Grafic 2.13. Pilon III Participanți pe grupe de vârstă și valoarea activelor la 31 martie 2017

Grafic 2.14. Pilon III Structura participanților pe grupe de vârstă și valoarea medie a conturilor la 31 martie 2017

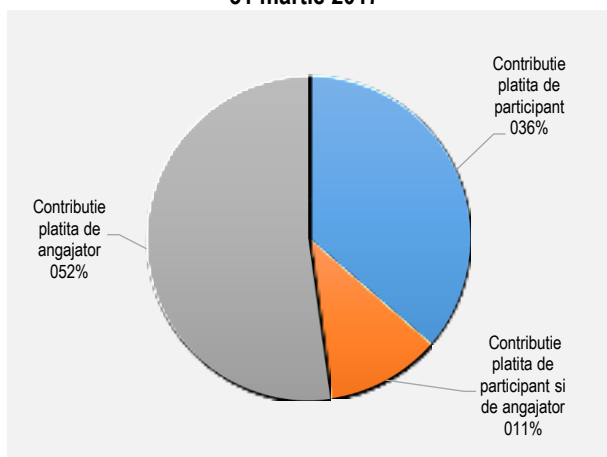

¹⁰ Participanți pentru care au fost virate contribuții (sume diferite de 0) în luna de calcul.

Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții din grupa de vârstă 55 – 60 ani, cu 5.059 lei și 60 – 64 ani, cu 5.017 lei. În cazul acesta (participanți din grupele de vârstă 45 – 65 ani), valoarea mare a ponderii din total participanți și valorile mari ale conturilor participanților se explică, pe de o parte, prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii facultative încă de la demararea Pilonului III) și, pe de altă parte, prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume mai mari la fondurile de pensii. Structura pe gen a valorii unui cont era la 31 martie 2017 următoarea: 3.980 lei – bărbați (49% din total participanți) și 3.624 lei – femei (51% din total participanți), valoarea fiind cu 9% mai mică decât în cazul bărbaților⁹.

Participarea la plata contribuțiilor

Grafic 2.15. Pilon III Participarea la plata contribuțiilor la 31 martie 2017

63,65% din contribuțiile la fondurile facultative au fost plătite de către angajatori (52,20%) sau de către participanți împreună cu angajatorii lor (11,45%), în timp ce **36,35%** din participanți au plătit singuri contribuțiile în martie 2017 (Grafic 2.15.).

În funcție de locul unde își desfășoară angajatorul activitatea, distribuția participanților în martie 2017 a fost similară cu lunile precedente, **81%** în mediul urban și **19%** în mediul rural.

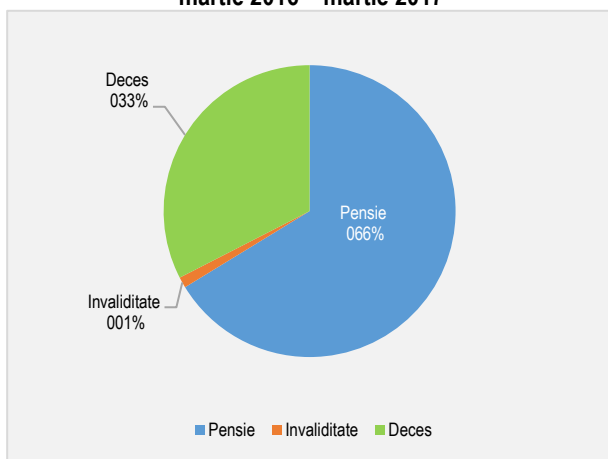
3. Plăți efectuate în sistemul pensiilor private

3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

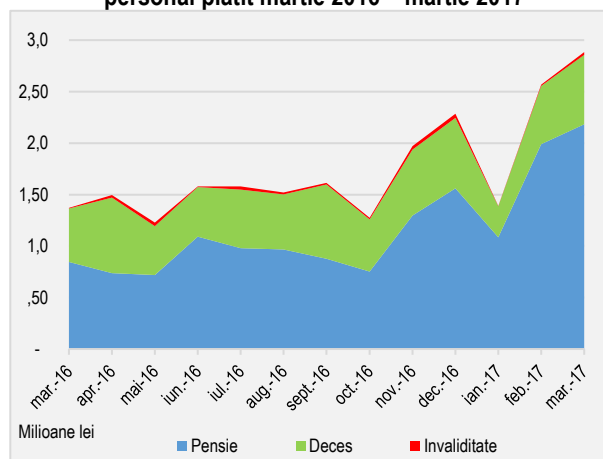
În intervalul analizat martie 2016 – martie 2017 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 22,76 milioane lei (Grafic 3.1.), din care 15,08 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 66,27% din total plăți efectuate (1.954 participanți), 7,40 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 32,53% din total (2.716 beneficiari) și 0,27 milioane lei ca urmare a invalidității, 1,20% din total (80 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere semnificativă de 110,54 % în martie 2017 comparativ cu martie 2016 (Grafic 3.2.), în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Urmare acestor plăți, în perioada martie 2016 – martie 2017, s-au efectuat și plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate¹¹ în valoare de 4 milioane lei (0,64 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 3,32 milioane lei impozitul pe venit.)

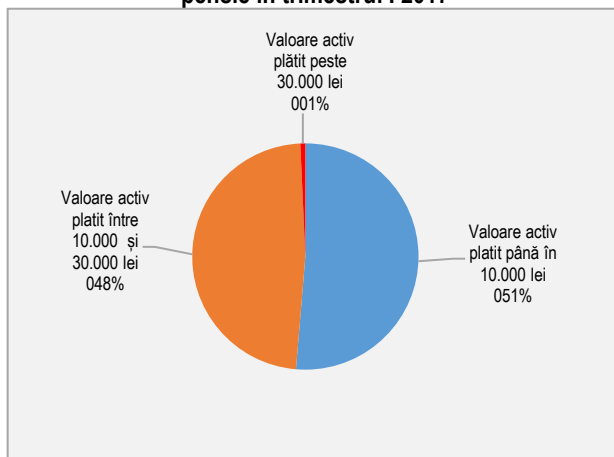
Grafic 3.1. Pilon II Structură plăți de activ personal net martie 2016 – martie 2017

Grafic 3.2. Pilon II Evoluție valoare medie activ net personal plătit martie 2016 – martie 2017

Grafic 3.3. Pilon II – Ponderea participanților în total plăți pensie în trimestrul I 2017

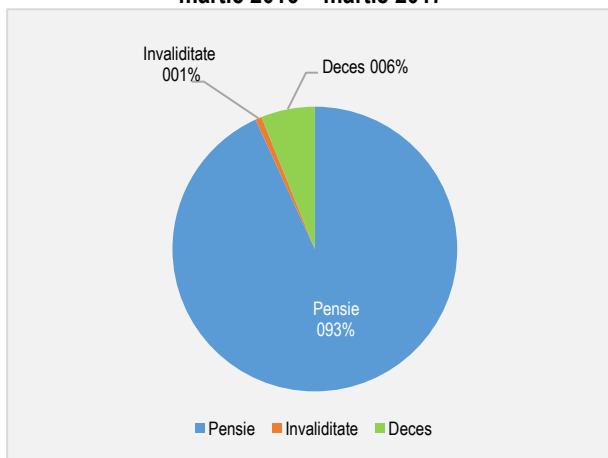
În cursul primului trimestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 51,33% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 47,96% dintre participanți valoarea activului s-a situat între 10.000 și 30.000 lei.

De menționat faptul că, cele mai mari valori plătite în primul trimestru din acest an pentru pensie au fost în cazul FPAP NN, 46.652 lei, FPAP AZT VIITORUL TĂU, 45.637 lei și FPAP BRD, 41.189 lei.

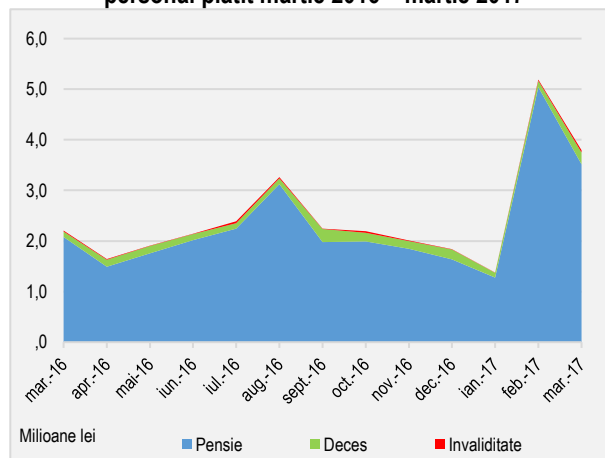
¹¹ Sunt cuprinse ultimele modificări ale Codului Fiscal care au intrat în vigoare de la 01.01.2017, respectiv 01.02.2017. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.050 lei la 1.100 lei, modificarea valorii pentru care se reține CASS de la 872 lei la 918 lei și totodată pentru activele plătite care au depășit valoarea a 5 salarii medii brute, stabilirea plafonului maxim la valoarea de 13.405 lei (echivalentul a 5 salarii medii brute). Pentru toate sumele plătite care au avut valoarea mai mare de 13.405 lei, CASS-ul reținut a fost în valoare de 737 lei. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.100 lei la 2.000 lei, iar CASS-ul va fi suportat de bugetul de stat, astfel nereținându-se CASS pentru plățile activului net în caz pensionare.

3.2. Fondurile de pensii facultative – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

Grafic 3.4. Pilon III Structură plăți de activ personal net martie 2016 – martie 2017

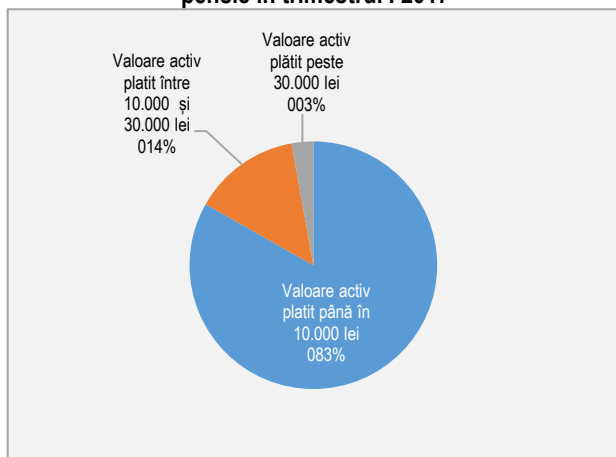
Grafic 3.5. Pilon III Evoluție valoare medie activ net personal plătit martie 2016 – martie 2017

În intervalul analizat, martie 2016 – martie 2017, au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 32,19 milioane lei (Grafic 3.2.), din care 29,99 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 93,16% din total plăți efectuate (4.987 participanți), 1,97 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 6,12% din total (753 beneficiari) și 0,23 milioane lei ca urmare a invalidității, 0,72% din total (45 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere de 110,54% în martie 2017 comparativ cu martie 2016 (Grafic 3.4.), în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Urmare acestor plăți, în perioada martie 2016 – martie 2017, s-au efectuat plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate în valoare de 6.06 milioane lei (1,25 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 4,81 milioane lei impozitul pe venit)¹⁰.

Grafic 3.3. Pilon III – Ponderea participanților în total plăți pensie în trimestrul I 2017

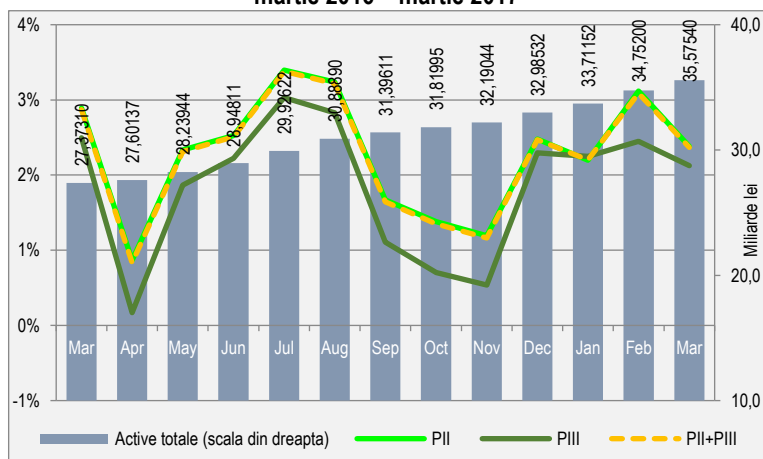

În cursul primului trimestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 83,20% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 13,97% dintre participanți valoarea activului plătit s-a situat între 10.000 și 30.000 lei. De menționat faptul că, în cazul pensiei pentru limită de vârstă, cele mai mari valori plătite în primul trimestru din acest an au fost în cazul FPF NN Optim, 948.651 lei, 554.934 lei și 125.216 lei

4. Activele fondurilor de pensii private

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut pe parcursul primului trimestru din 2017, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. Astfel, la 31 martie 2017, sistemul a atins **35,58** miliarde de lei (7,82 miliarde de euro)¹², reprezentând **4,36%** din PIB, comparativ cu 3,61% în martie 2016 și 4,35% în decembrie 2016.

**Grafic 4.1. Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private
martie 2016 – martie 2017**

Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale a fost de **29,96%**. Comparativ cu decembrie 2016 creșterea a fost de **7,85%**. La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior fondurilor de pensii facultative: **30,27%**, comparativ cu **23,79%** în Pilonul III. Și comparativ cu decembrie 2016 au fost diferențe, astfel în Pilonul II s-a înregistrat o creștere de **7,89%**, iar în Pilonul III de **6,98%**.

4.1. Activele nete ale fondurilor de pensii administrate privat

Valoarea totală a **activelor nete** înregistrată la 31 martie 2017 de fondurile de pensii administrate privat a fost de **33,95** miliarde de lei (**7,46** miliarde de euro). Ritmul anual de creștere înregistrat a fost de **30,27%** (28,06% raportat la moneda euro). Creșterea față de decembrie 2016 a fost de **7,89%** (7,66% raportat la moneda euro).

Tabel 4.1. Pilon II Active nete (miliarde lei)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.17/ mar.16	mar.17/ dec.16
1	NN	9,63	11,51	12,36	28,27%	7,36%
2	AZT VIITORUL TAU	5,71	6,86	7,40	29,63%	7,95%
3	METROPOLITAN LIFE (ALICO)	3,69	4,45	4,81	30,43%	8,05%
4	VITAL	2,41	2,95	3,19	32,74%	8,36%
5	ARIPI	2,19	2,67	2,88	31,87%	7,93%
6	BCR	1,61	1,99	2,17	34,99%	9,20%
7	BRD	0,83	1,04	1,14	36,72%	8,83%
	TOTAL	26,06	31,47	33,95	30,27%	7,89%

*FPAP ALICO a devenit FPAP METROPOLITAN LIFE din noiembrie 2016

FPAP BRD și FPAP BCR au înregistrat în continuare creșteri anuale și trimestriale mai mari în cazul activelor nete (ritmuri de creștere anuale și trimestriale: în cazul FPAP BRD: 36,72% și respectiv 8,83%, iar în cazul FPAP BCR: 34,99% și respectiv 9,20%).

4.2. Activele nete ale fondurilor de pensii facultative

Activele nete ale fondurilor de pensii facultative au atins la 31 martie 2017 **1,61** miliarde de lei (**0,35** miliarde de euro), înregistrând un avans de **23,79%** comparativ cu martie 2016 și **6,97%** față de decembrie 2016 (21,69% și 6,74% raportat la moneda euro).

FPF NN BCR PLUS și FPF BRD MEDIO au înregistrat în continuare creșteri anuale mai mari în cazul activelor nete (27,40% și respectiv 26,45%). În cazul creșterilor trimestriale, FPF NN ACTIV și FPF NN OPTIM au înregistrat valori mai mari în cazul activelor nete (7,70% și respectiv 7,64%).

¹² BNR - curs de schimb la 31 martie 2017.

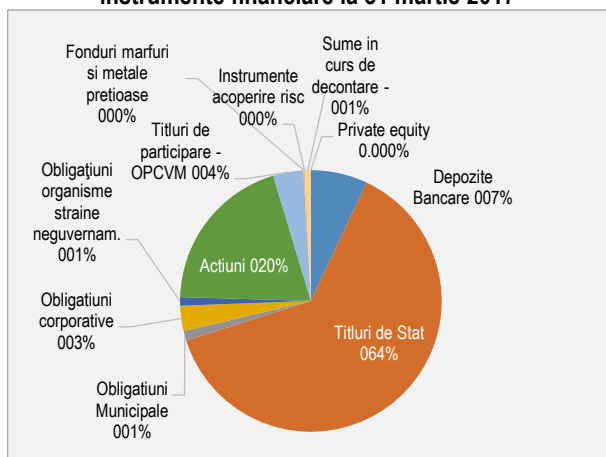
Tabel 4.2 Pilon III Active nete (mil. lei)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.17/ mar.16	mar.17/ dec.16
1	NN OPTIM	500,02	587,15	632,04	26,40%	7,64%
2	BCR PLUS	221,70	262,79	282,45	27,40%	7,48%
3	AZT MODERATO	171,85	188,55	198,35	15,42%	5,20%
4	NN ACTIV	145,45	166,92	179,78	23,60%	7,70%
5	BRD MEDIO	67,36	80,54	85,17	26,45%	5,75%
6	AZT VIVACE	67,33	74,53	79,42	17,96%	6,57%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	58,54	65,20	68,70	17,35%	5,36%
8	PENSIA MEA	46,34	54,61	57,83	24,79%	5,90%
9	STABIL	13,26	15,07	16,09	21,34%	6,83%
10	AEGON ESENTIAL	5,81	6,31	6,56	12,92%	3,96%
	TOTAL	1.297,66	1.501,66	1.606,39	23,79%	6,97%

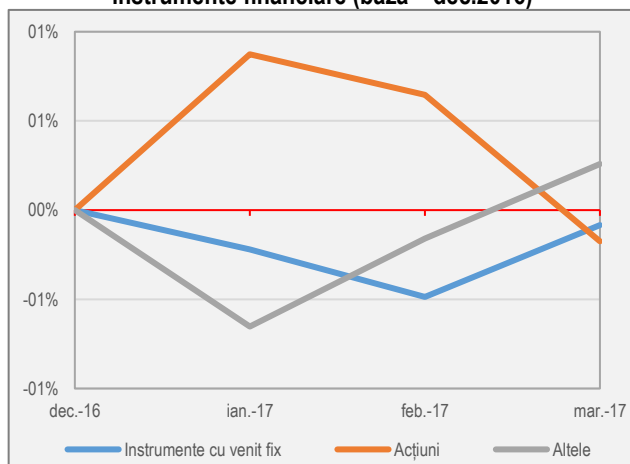
4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private

La 31 martie 2017, ponderea cea mai mare în structura portofoliilor fondurilor de pensii private era deținută de titlurile de stat cu 64,09% (Grafic 4.2.). Celelalte instrumente au înregistrat următoarele ponderi: acțiuni 20,18%, depozite bancare 7,12%, obligațiuni corporative 3,19%, titluri de participare 3,80%, alte instrumente financiare 1,6%¹³

Grafic 4.2. Fonduri de pensii private – alocare pe instrumente financiare la 31 martie 2017

Grafic 4.3. Fonduri de pensii private – evoluție alocare pe instrumente financiare (baza – dec.2016)

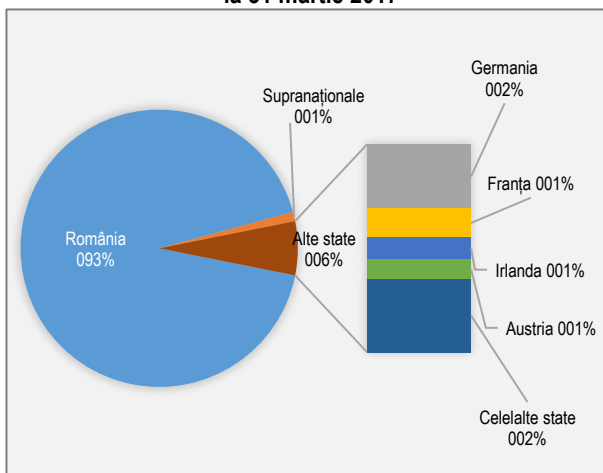
Comparativ cu luna decembrie 2016, portofoliile fondurilor de pensii private au înregistrat o ușoară scădere a alocării în instrumente cu venit fix (titluri de stat și obligațiuni corporative, municipale și supranaționale), cu o revenire în luna martie ac. În același timp, acțiunile au înregistrat o creștere ușoară a alocării în luna ianuarie ac., dar au scăzut până la finalul trimestrului I 2017 (Grafic 4.3.).

Instrumente financiare – structura pe țară

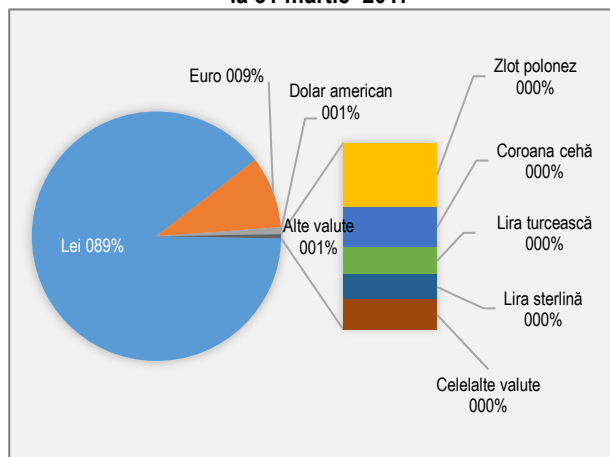
La 31 martie 2017, fondurile de pensii private dețineau 92,66% din active în instrumente financiare românești, de natura titlurilor de stat, a depozitelor, obligațiunilor, acțiunilor și organismelor de plasament colectiv (Grafic 4.4.). 6,74% din activele fondurilor de pensii private au fost investite în active străine, majoritatea acestor instrumente financiare fiind emise în Germania (1,94%), Franța (0,86%), Irlanda (0,67%) și Austria (0,58%). 1,07% din active erau investite în obligațiuni supranaționale.

¹³ Sunt incluse obligațiuni municipale, obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale: BERD, BEI, BM, instrumente pentru acoperirea riscului, fonduri de mărfuri și metale prețioase, acțiuni – private equity și sume în curs de decontare.

Grafic 4.4. Fonduri de pensii private – structura pe țară la 31 martie 2017

Grafic 4.5. Fonduri de pensii private – structura pe valută la 31 martie 2017

Instrumente financiare – structura pe valută

89,25% din activele fondurilor de pensii private erau la 31 martie 2017 denumite în moneda națională (Grafic 4.5.), iar din plasamentele în monede străine (10,75%), ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (9,29%), urmate de dolarul american (0,89%), zlotul polonez (0,19%) și coroana cehă (0,12%). Euro și dolarul american au fost monedele pentru care administratorii fondurilor de pensii private au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar.

Expunerea valutară a activelor fondurilor de pensii private

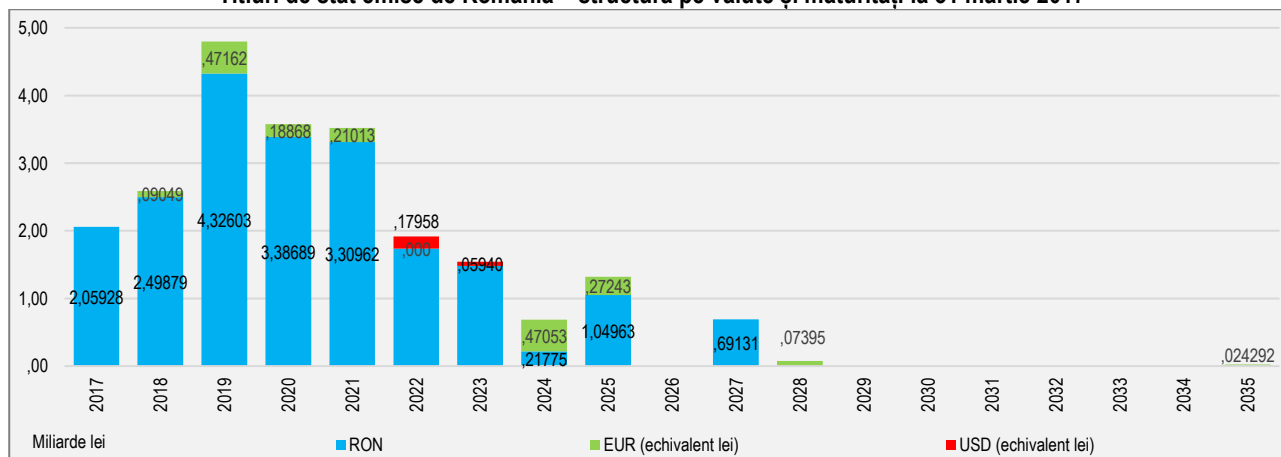
Activele sistemului de pensii private sunt denumite cu preponderență în valuta națională, expunerea față de RON înregistrând la sfârșitul lunii martie 89,25% din totalul activelor sistemului de pensii private. Expunerea valutară a sistemului de pensii private în monede străine a fost de 10,75% din totalul activelor sistemului de pensii private, dar prin utilizarea instrumentelor pentru acoperirea riscului valutar pentru activele denumite în valute străine, expunerea valutară totală netă la nivelul sistemului de pensii private a fost de 4,75% din total active sistem. Începând cu luna martie 2017, fondurile de pensii private au încheiat contracte derivate pentru acoperirea riscului valutar doar față de EUR.

Instrumente financiare – Titluri de stat

La 31 martie 2017, investițiile fondurilor de pensii private în titluri de stat înregistrau 22,80 miliarde lei, reprezentând 64,09% din total active. Ponderea titlurilor de stat a fluctuat ușor în primul trimestru din 2017, cu o revenire ușoară în luna martie (0,45 puncte procentuale față de decembrie 2016).

Din punctul de vedere al valutelor în care sunt denumite titlurile de stat în care au investit fondurile de pensii private, cele mai mari valori s-au înregistrat în cazul emisiunilor în lei, pe 5 ani (24,65%), 10 ani (22,69%) și 7 ani (22,16%), în cazul emisiunilor în euro, valori mari au înregistrat cele pe 10 ani (3,66%), 5 ani (1,94%) și 7 ani (1,87%). Din punctul de vedere al scadențelor, 72,55% din investițiile în titluri de stat emise de România ajung la maturitate în următorii 5 ani, iar 27,45% au scadențe cuprinse între ani 6 și 18 ani (Grafic 4.6.).

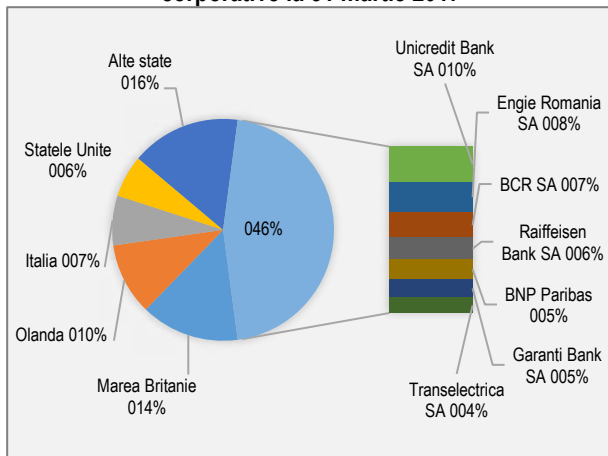
**Grafic 4.6. Fonduri de pensii private
Titluri de stat emise de România – structură pe valute și maturități la 31 martie 2017**

Instrumente financiare – Obligațiuni

La 31 martie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în obligațiuni corporative însumând 1,13 miliarde lei, 58,35% din total obligațiuni, menținându-se preferința pentru investițiile în acest tip de instrument financiar. De remarcat faptul că în primul trimestru din acest an ponderea din total active s-a menținut pe un trend ușor descrescător.

Grafic 4.7. Fonduri de pensii private – emitenți obligațiuni corporative la 31 martie 2017

Investițiile în celelalte tipuri de obligațiuni au înregistrat un procent mult mai mic (obligațiuni municipale, 0,43 miliarde lei, cu o pondere de 22,10% și obligațiuni supranaționale, BERD și BEI, 0,38 miliarde lei, cu o pondere de 19,55% în total obligațiuni). În cazul obligațiunilor corporative, investițiile au fost, în principal, în emitenți străini (54,21%), din țări precum: Marea Britanie (14,36%), Olanda (10,48%), Italia (7,25%) și Statele Unite (6,15%). De asemenea, fondurile de pensii private au investit și în obligațiuni corporative din România, acestea reprezentând 45,79% din totalul investițiilor în obligațiuni corporative, din care pe primele trei locuri se situau Unicredit Bank SA cu 9,66%, din total obligațiuni corporative, Engie România SA cu 8,44% și Banca Comercială Română SA cu 6,93%.

Durata și maturitatea portofoliilor de instrumente cu venit fix¹⁴

La finalul lunii martie 2017 durata efectivă și maturitatea reziduală a portofoliilor de instrumente cu venit fix (titluri de stat și obligațiuni) au înregistrat cea mai mică valoare din perioada decembrie 2016 – martie 2017 la nivelul sistemului de pensii private agregat, cât și la nivelul Pilonului II și Pilonului III.

Durata și maturitatea reziduală a portofoliilor de instrumente cu venit fix au înregistrat valori mai mari la nivelul Pilonului III comparativ cu nivelul Pilonului II. Astfel, la sfârșitul lunii martie valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii facultative a fost de 3,37, în timp ce valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii administrate privat a fost de 3,23.

De asemenea, scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului III la 31.03.2017 a fost de 3,71 ani, în timp ce scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului II a fost de 3,58 ani.

Motivul pentru scăderea duratei portofoliilor de instrumente cu venit fix în perioada decembrie 2016 – martie 2017 a fost scăderea duratei titlurilor de stat deținute de către fondurile de pensii private. Astfel, la 31.03.2017 durata titlurilor de stat era de 3,30, în scădere comparativ cu valoarea maximă de 3,48 înregistrată la 31.12.2016. Deoarece, pe întreaga perioadă analizată, titlurile de stat au avut ponderea cea mai mare dintre instrumentele cu venit fix în care investesc fondurile de pensii private, durata efectivă a portofoliului de instrumente cu venit fix a fost cel mai mult influențată de către titlurile de stat.

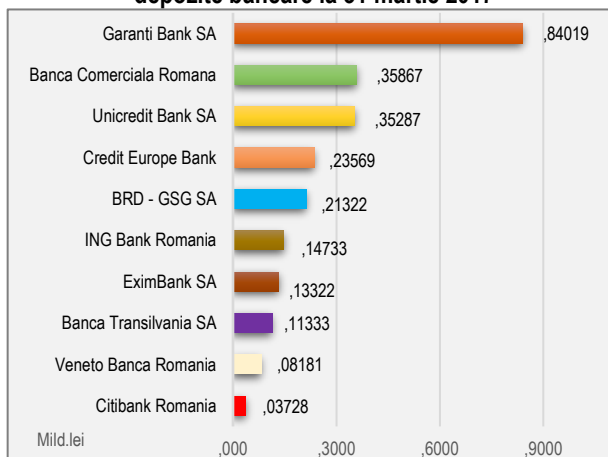
Instrumente financiare – Depozite bancare

Expunerea fondurilor de pensii private pe depozite bancare (inclusiv conturi curente) a crescut ușor comparativ cu decembrie 2016 (7,06%), după ce înregistrase o scădere în ianuarie și februarie ac.. Astfel, la 31 martie 2017 depozitele bancare înregistrau 7,12% (2,53 miliarde lei) din total active. În continuare pe primele trei locuri se situează Garanti Bank SA, cu 0,84 miliarde lei, BCR SA cu 0,36 miliarde lei și Unicredit SA cu 0,35 miliarde lei.

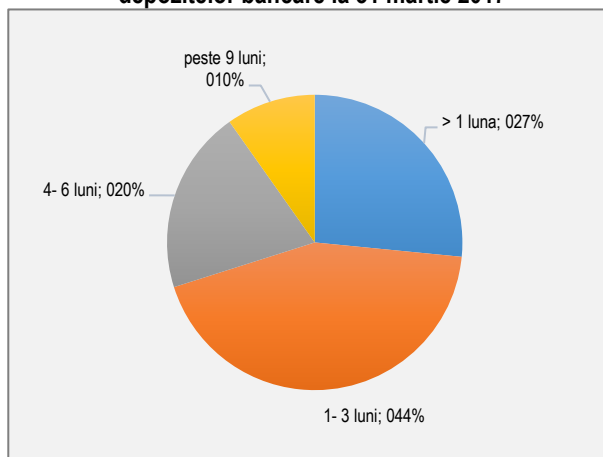
Din punct de vedere al scadențelor, 70,11% din total depozite bancare (fără conturi curente) au scadența de până în trei luni, 20,10% cu scadența între 4 și 6 luni și 9,79% au scadența peste 9 luni (Grafic 4.9.). De remarcat faptul că 0,08% din total sunt depozite constituite pe 12 luni (FPF Raiffeisen: două depozite constituite la Intesa SanPaolo, cu maturitate în iunie 2016 și februarie 2018).

¹⁴ Pentru a determina riscul de rată a dobânzii s-au calculat, utilizând date preluate din Bloomberg, valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii private, precum și maturitatea reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în perioada decembrie 2016 – martie 2017. Durata efectivă măsoară sensibilitatea prețului unei obligațiuni la modificarea ratei dobânzii. Durata reprezintă valoarea cu care se modifică prețul instrumentelor cu venit fix la o modificare a ratei dobânzii cu 1 punct procentual.

Grafic 4.8. Fonduri de pensii private – top 10 emitenți deposite bancare la 31 martie 2017

Grafic 4.9. Fonduri de pensii private – scadențele depozitelor bancare la 31 martie 2017

Instrumente financiare – Acțiuni

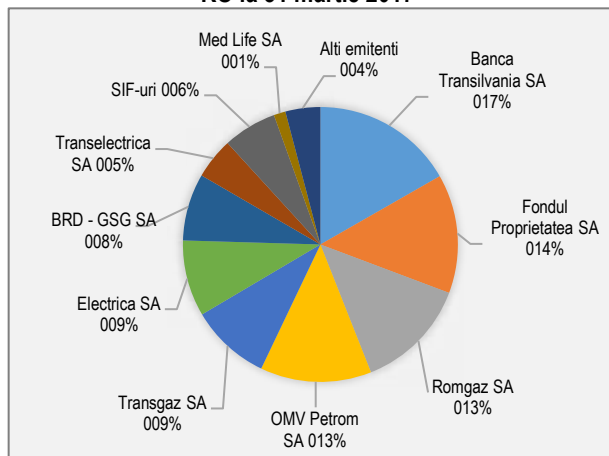
La 31 martie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în acțiuni în valoare de 7,18 miliarde lei, reprezentând 20,18% din total active, un trend ascendent în primul trimestru din acest an (18,84% în decembrie 2016), cu o ușoară scădere a ponderii în luna martie ac., comparativ cu luna precedentă.

Tabel 4.3. Fonduri de pensii private – plasamente în acțiuni la 31 martie 2017

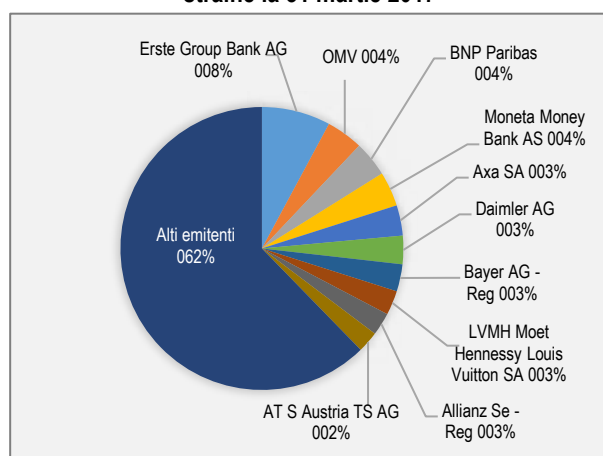
Tara	Mld.lei	% in total acțiuni
România	6.46	90.04%
Germania	0.25	3.48%
Franța	0.17	2.32%
Austria	0.14	1.97%
Polonia	0.06	0.77%
R. Cehă	0.04	0.59%
Alte state	0.06	0.84%
Total	7.18	

90,04% din totalul plasamentelor în acțiuni ale fondurilor de pensii private (6,46 miliarde lei) au fost efectuate în acțiuni românești, în timp ce 9,96% (0,72 miliarde lei) au fost plasamente în acțiuni ale unor emitenți din Germania, Franța, Austria, Polonia, R. Cehă și alte state.

Grafic 4.10. Fonduri de pensii private – emitenți acțiuni RO la 31 martie 2017

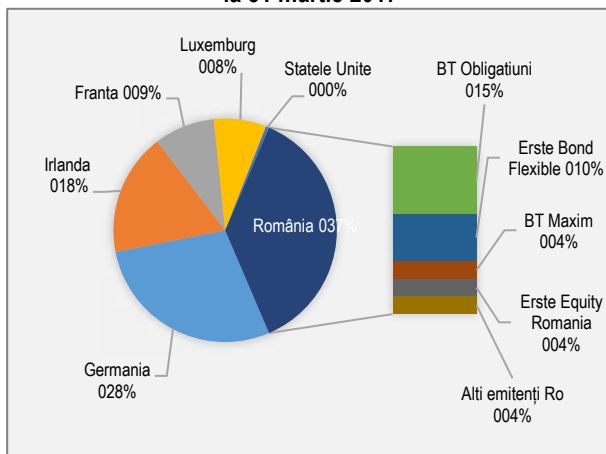
Grafic 4.11. Fonduri de pensii private – emitenți acțiuni străine la 31 martie 2017

În cazul acțiunilor din România (Grafic 4.10.), pe primele locuri s-au situat Banca Transilvania SA cu 16,73%, Fondul Proprietatea SA cu 14,00%, Romgaz SA cu 13,27%, OMV Petrom cu 13,08% și Tranzgaz SA cu 9,42%, în timp ce deținerile de acțiuni emise de către SIF-uri reprezentau 6,31% din total (SIF 2 Moldova și SIF 5 Oltenia cu cele mai mari ponderi). Dintre emitenții străini, se remarcă Erste Group Bank AG cu 7,86%, OMV cu 4,19%, BNP Paribas cu 4,06%, Moneta Money Bank SA cu 3,96% sau Axa SA cu 3,47% (Grafic 4.11.).

Instrumente financiare – Organisme de plasament colectiv — OPCVM

Grafic 4.12. Fonduri de pensii private – emitenți OPCVM la 31 martie 2017

Deținerile fondurilor de pensii în organisme de plasament colectiv — OPCVM-uri reprezentau 3,80% din total active la 31 martie 2017, însumând 1,35 miliarde lei. Ca structură, ponderea cea mai mare era deținută de OPCVM-urile altele decât cele clasificate ca fiind monetare sau de obligațiuni, reprezentând 39,62% din total organisme de plasament colectiv. În afara deținerilor de OPCVM-uri din România (37,14% din total organisme de plasament colectiv), fondurile de pensii private au investit în principal în emitenți din țări precum Germania (28,32%), Irlanda (17,72%), Franța (8,77%) sau Luxemburg (7,59%).

Trebuie menționat și faptul că la 31 martie 2017 trei fonduri de pensii private (FPAP VITAL, FPAP BCR și FPF BCR Plus) dețineau fonduri de mărfuri și metale prețioase (ETC-uri), respectiv dețineri indirecte în aur însumând 0,05 miliarde lei, reprezentând 0,14% din total active (DB Physical Gold ETC EUR și ETFS Metal Securit ETFS Phys Gold).

Lichiditatea sistemului de pensii private

Evoluția lichidității pe 5 zile în perioada decembrie 2016 – martie 2017 În cadrul analizei indicatorului de lichiditate pe 5 zile sunt luate în calcul următoarele active: conturile curente, depozitele ce expiră în maxim 5 zile, precum și valoarea acțiunilor și a OPCVM-urilor tranzacționabile ce pot fi lichidate în 5 zile (ținând cont de vânzări de 10% din valoarea medie a tranzacțiilor pe ultimele 6 luni). La nivelul sistemului de pensii private lichiditatea pe 5 zile a înregistrat în luna martie valoarea de 4,20% (31.03.2017), în creștere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului 2016 de 3,70%. Maximul perioadei de 4,24% a fost înregistrat la sfârșitul lunii ianuarie 2017, în timp ce minimul de 3,04% a fost înregistrat la sfârșitul lunii februarie 2017. Motivul pentru creșterea lichidității înregistrată la sfârșitul lunii martie 2017 față de sfârșitul lunii decembrie 2016 a fost creșterea valorii conturilor curente și a depozitelor bancare care ajung la maturitate în maxim 5 zile.

Evoluția lichidității pe 30 zile în perioada decembrie 2016 – martie 2017 Lichiditatea pe 30 zile măsoară valoarea activelor lichide ce ar permite fondurilor de pensii private să facă față unor obligații pe termen scurt. Acest indicator cuprinde: conturi curente, depozite și acorduri reverse-repo cu scadența în maxim 30 zile, obligațiuni și cupoane cu scadența în maxim 30 zile, dividendele și cupoanele de încasat, precum și valoarea acțiunilor și a OPCVM-urilor tranzacționabile ce pot fi lichidate în 30 zile (ținând cont de vânzări de 10% din valoarea medie a tranzacțiilor pe ultimele 6 luni de zile).

La nivelul sistemului de pensii private lichiditatea pe 30 zile a înregistrat în luna martie 2017 valoarea de 6,82%, în scădere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului trecut de 7,22%. În perioada analizată lichiditatea pe 30 de zile a înregistrat valoarea cea mai mică la finalul lunii februarie 2017, 5,73%. (cea mai mare a fost înregistrată la finalul lunii decembrie 2016, 7,22%).

Motivul pentru scăderea lichidității înregistrată la sfârșitul lunii martie 2017 față de sfârșitul lunii decembrie 2016 a fost scăderea depozitelor cu scadență în maxim 30 zile.

Volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private

În perioada aprilie 2016-martie 2017, volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private a înregistrat o evoluție descrescătoare. Volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private s-a situat între 1% și 2,5% cu excepția lunii iunie 2016 când s-a înregistrat o volatilitate ridicată, deoarece piețele financiare au reacționat la rezultatul referendumului din Marea Britanie. Având în vedere faptul că din totalul acțiunilor deținute de către fondurile de pensii private 90% sunt acțiuni tranzacționate la BVB, volatilitatea prețurilor acțiunilor s-a propagat și asupra valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii. Pe piețele reprezentative din Germania, Anglia și Franța sunt tranzacționate 7,5% din acțiunile deținute de către fondurile de pensii private. Pe parcursul perioadei analizate indicii piețelor reprezentative pe care sunt tranzacționate acțiunile deținute de către fondurile de pensii au avut o evoluție crescătoare.

4.3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Structura investițiilor în trimestrul I 2017

Cu excepția obligațiunilor corporative și a instrumentelor de acoperire a riscului, valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat plasate în celelalte instrumente financiare a crescut la sfârșitul lunii martie 2017, comparativ cu decembrie 2016, în condițiile unei creșteri a activelor totale de 7,89%.

Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, cu excepția depozitelor bancare, acțiunilor și titlurilor de participare-OPCVM, celelalte instrumente au înregistrat scăderi în martie 2017 comparativ cu decembrie 2016.

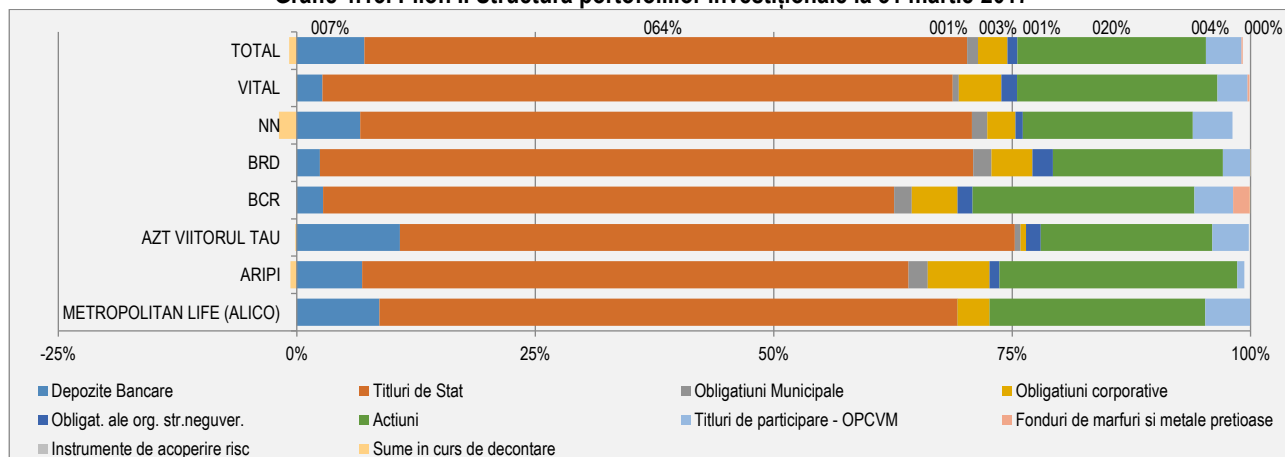
Tabel 4.4. Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)

Instrumente financiare	dec.-16		mar.-17	
	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale (%)	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale (%)
Depozite Bancare	2.26	7.17%	2.45	7.21%
Titluri de Stat	20.35	64.64%	21.82	64.23%
Obligațiuni Municipale	0.38	1.21%	0.39	1.16%
Obligațiuni corporative	1.05	3.34%	1.07	3.15%
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	0.36	1.14%	0.36	1.05%
Acțiuni	5.90	18.73%	6.82	20.09%
Titluri de participare - OPCVM	1.18	3.73%	1.29	3.80%
Alte instrumente financiare*	0.01	0.04%	-0.23	-0.69%
Activ total	31.48		33.97	

*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului și sumele în curs de decontare.

La 31 martie 2017 trei dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat dețineau titluri de stat sub ponderea pe sistem (64,23%): FPAP METROPOLITAN (60,68%), FPAP BCR (59,95%) și FPAP ARIPI (58,06%). În cazul acțiunilor, trei fonduri înregistrau ponderi peste media pe sistem (20,09%): FPAP ARIPI (25,25%), FPAP BCR (23,30%) și FPAP METROPOLITAN (22,63%).

Grafic 4.13. Pilon II Structura portofoliilor investiționale la 31 martie 2017

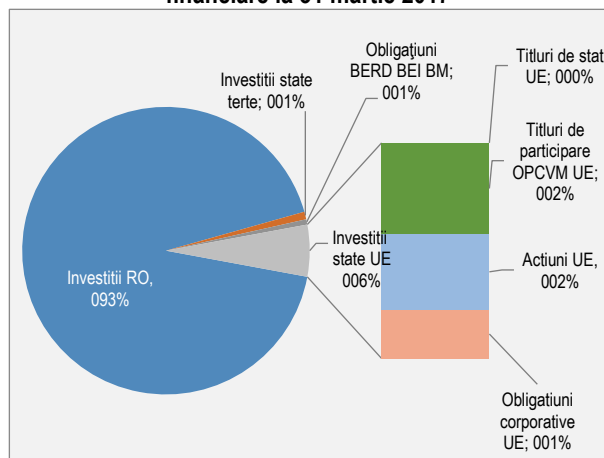

Grafic 4.14. Pilon II Structură investiții în plasamente financiare la 31 martie 2017

Tabel 4.5. Pilon II Structură investiții

Investiții	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.2017/ mar.2016	mar.2017/ dec.2016
Investiții RO	92,91%	92,58%	92,72%	↓	↑
Investiții state UE	5,40%	5,71%	5,82%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0,82%	0,65%	0,59%	↓	↓
Investiții state terțe	0,86%	1,06%	0,86%	↓	↓

În martie 2017, **92,72%** din activele fondurilor de pensii erau plasate în țară, în creștere ușoară față de decembrie 2016 (92,58%). **5,82%** din active reprezentau plasamente în state membre UE, 0,59% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 0,86% în state terțe.

4.3.2. Fondurile de pensii facultative – Structura investițiilor în trimestrul I 2017

În martie 2017, comparativ cu decembrie 2016, cu excepția obligațiunilor corporative și obligațiunilor străine neguvernamentale, celelalte instrumente au înregistrat creșteri cuprinse între 0,16% și 20,63%. Avansul trimestrial al activelor totale a fost de 6,97%. Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, au înregistrat creșteri ale ponderilor depozitele bancare, acțiunile și titlurile de participare. Celelalte clase de active au înregistrat scăderi.

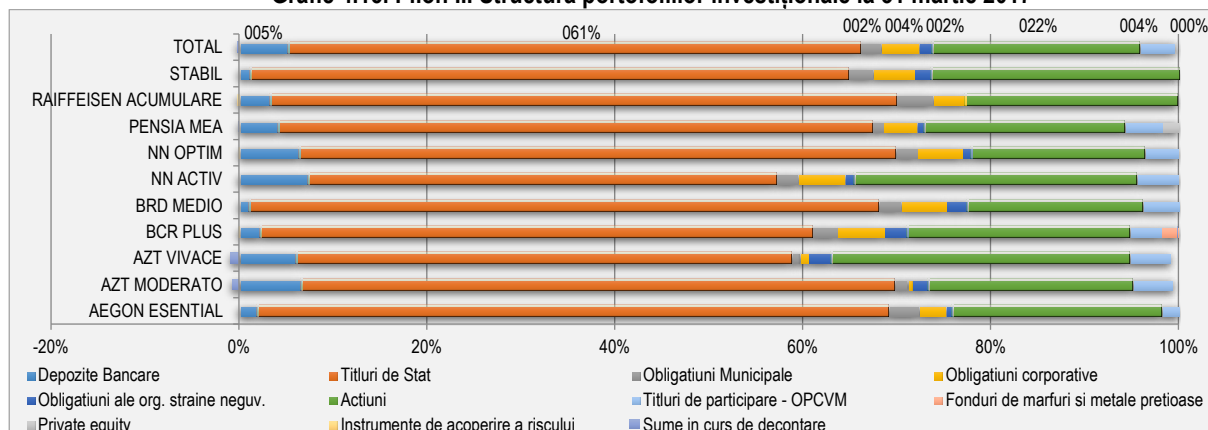
Tabel 4.6. Pilon III Structură investiții – total (mil. lei)

Instrumente financiare	dec.-16		mar.-17	
	Valoare (mil. lei)	Pondere în Active Totale (%)	Valoare (mil. lei)	Pondere în Active Totale (%)
Depozite Bancare	70.37	4.68%	84.89	5.28%
Titluri de Stat	936.54	62.26%	981.65	61.01%
Obligațiuni Municipale	35.00	2.33%	35.06	2.18%
Obligațiuni corporative	66.26	4.40%	65.29	4.06%
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	24.62	1.64%	24.41	1.52%
Acțiuni	317.76	21.12%	355.79	22.11%
Titluri de participare - OPCVM	48.55	3.23%	58.53	3.64%
Alte instrumente financiare	5.10	0.34%	3.45	0.21%
Activ total	1,504.19		1,609.06	

*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului, acțiuni – private equity și sumele în curs de decontare.

La 31 martie 2017 trei dintre cele 10 fonduri de pensii facultative dețineau titluri de stat sub ponderea pe sistem (61,01%): FPF BCR PLUS (58,79%), FPF AZT VIVACE (53,49%) și FPF NN ACTIV (49,78%). În cazul acțiunilor, cele mai mari valori peste ponderea pe sistem (22,11%) înregistrau următoarele trei fonduri: FPF AZT VIVACE (32,29%), FPF NN ACTIV (29,99%) și FPF STABIL (26,32%).

Grafic 4.15. Pilon III Structura portofoliilor investiționale la 31 martie 2017

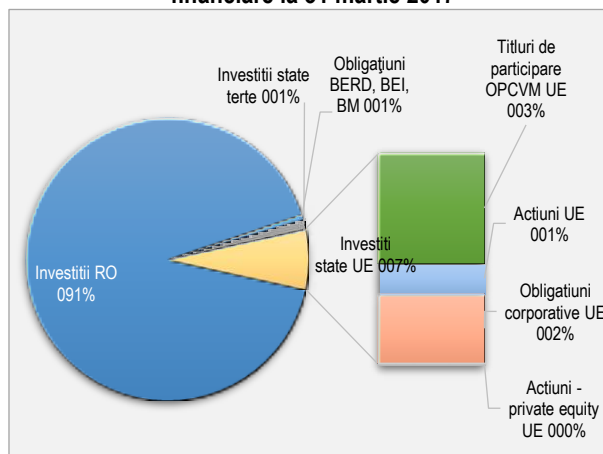

Tabel 4.7. Pilon III Structură investiții

Investiții	mar.-16	dec.-16	mar.-17	mar.2017/ mar.2016	mar.2017/ dec.2016
Investiții RO	93.45%	91.51%	91.48%	↓	↓
Investiții state UE	5.38%	6.58%	6.75%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0.81%	0.70%	0.64%	↓	↓
Investiții state terțe	0.36%	1.20%	1.13%	↑	↓

91,48% din activele fondurilor de pensii facultative erau plasate în țară, în scădere față de decembrie 2016 (91,51%). 6,75% din active erau plasate în state UE, iar 0,64% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 1,13% în state terțe.

Grafic 4.16. Pilon III Structura investițiilor în plasamente financiare la 31 martie 2017

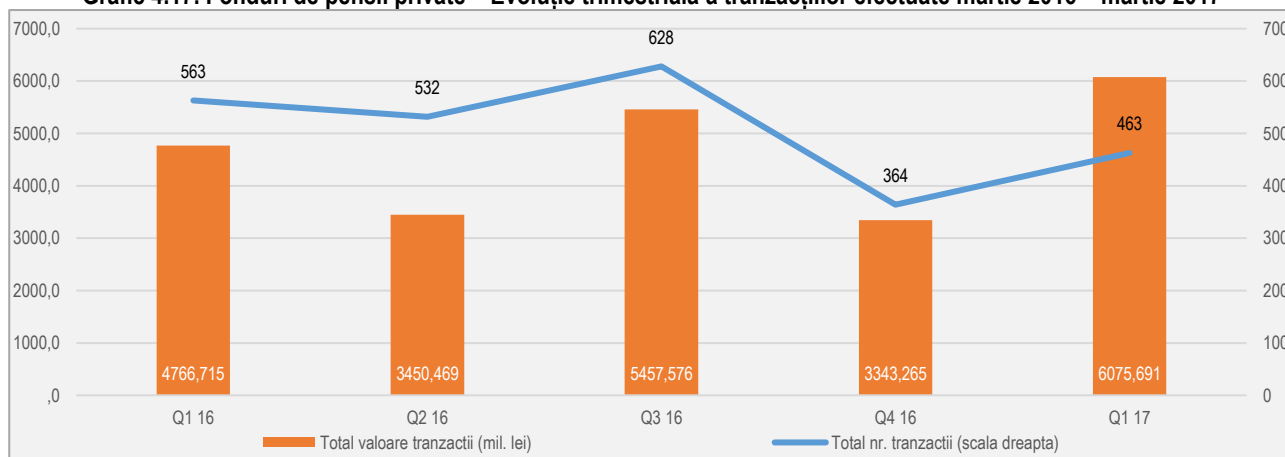

4.3.3. Fondurile de pensii private – Tranzacțiile efectuate în trimestrul I 2017

În primul trimestru al anului 2017 s-a înregistrat o creștere atât a numărului de tranzacții, cât și a valorii tranzacțiilor realizate de fondurile de pensii private comparativ cu trimestrul patru al anului 2016, ponderea valorii tranzacționate în activul total al sistemului fiind de 22,20%.

În top cinci cele mai active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul primului trimestru al anului 2017 în activul total al fondului sunt reprezentate de FPAP Vital (52,40%), FPAP NN (28,53%), FPAP Metropolitan Life (25,88%), FPAP Aripă (24,76%) și FPF Raiffeisen Acumulare (18,46% din total activ).

Grafic 4.17. Fonduri de pensii private – Evoluție trimestrială a tranzacțiilor efectuate martie 2016 – martie 2017

În top cinci cele mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul primului trimestru al anului 2017 în activul total al fondului sunt reprezentate de FPF AZT Vivace (6,33%), FPF Pensia Mea (6,32%), FPF BRD Medio (6,27%), FPAP AZT Viitorul Tău (6,02%) și FPF BCR Plus (5,08%).

Cu toate că FPF AZT Vivace a fost în top cinci cel mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul primului trimestru al anului 2017 în activul total al fondului, acesta a înregistrat cea mai bună rentabilitate în perioada respectivă (5,17%), în principal datorită evoluției favorabile înregistrate de acțiunile deținute în portofoliu (3,72%). La polul opus, FPAP BRD a înregistrat cea mai scăzută rentabilitate în perioada respectivă (2,58%).

Din totalul tranzacțiilor realizate în primul trimestru al anului 2017, 67% sunt reprezentate de tranzacții cu titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, pe locul doi situându-se tranzacțiile cu acțiuni emise de OMV Petrom SA (3,87% din total tranzacții), pe locul trei International Investment Bank (2,51% din total tranzacții), pe locul patru Electrica SA (1,67% din total tranzacții) și pe locul cinci Fondul Proprietatea SA (1,47% din total tranzacții).

La data de 31.03.2017, cele mai importante sectoare de activitate non-financiară în care fondurile de pensii private au realizat investiții au rămas sectorul petrol și gaze (6,71%) și sectorul utilități (3,01%).

Principalul beneficiar al investițiilor realizate de fondurile de pensii private este în continuare statul român prin intermediul titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, Banca Transilvania situându-se pe următorul loc în topul investițiilor realizate de fondurile de pensii private, urmată de Fondul Proprietatea și de către Garanti Bank.

Dacă pe parcursul anului 2016, fondurile de pensii private au realizat investiții în 24 de emitenți noi, 18 dintre aceștia doar în primul trimestru al anului 2016 (majoritatea fiind fonduri de investiții), în primul trimestru al anului 2017, fondurile de pensii private au realizat investiții în 2 emitenți noi și anume: acțiuni emise de Dino Polska SA (companie care operează lanțuri de supermarketuri din Polonia) și unități de fond ale fondului de investiții multi-asset OTP Global Mix administrat de OTP Asset Management.

În perioada decembrie 2016 – martie 2017 s-a înregistrat o creștere a expunerii pe titluri de stat cu scadența în anul 2019 (+34,67%) precum și o scădere a expunerii pe titluri de stat cu scadențe în anii 2025 (-9,14%), 2028 (-57,94%) și 2035 (-69,55%), conducând la o scădere a duratei portofoliilor fondurilor de pensii private.

5. Rate de rentabilitate

5.1. Fondurile de pensii administrate privat

Indicatorii de performanță ai fondurilor de pensii administrate privat înregistrați în martie 2017 au fost (Graficele 5.1. și 5.2.):

- rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: FPAP ARIPI: **3,3156%**,

- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **- 0,9071%**,

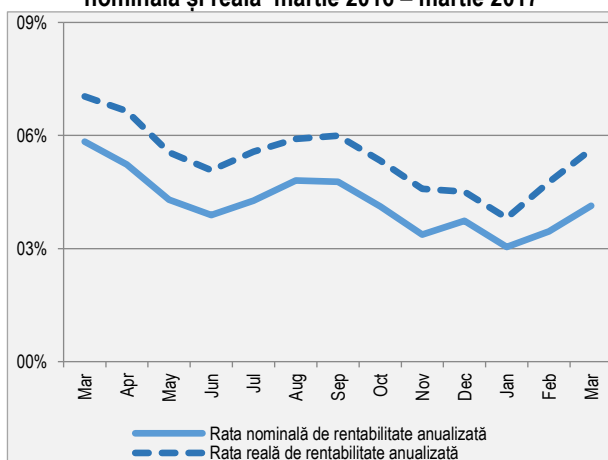
- ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

FPAP METROPOLITAN LIFE (ALICO)	4.4510%
FPAP AZT VIITORUL TAU	3.8205%
FPAP BCR	4.7651%
FPAP BRD	2.8828%
FPAP NN	4.3512%
FPAP VITAL	4.2664%

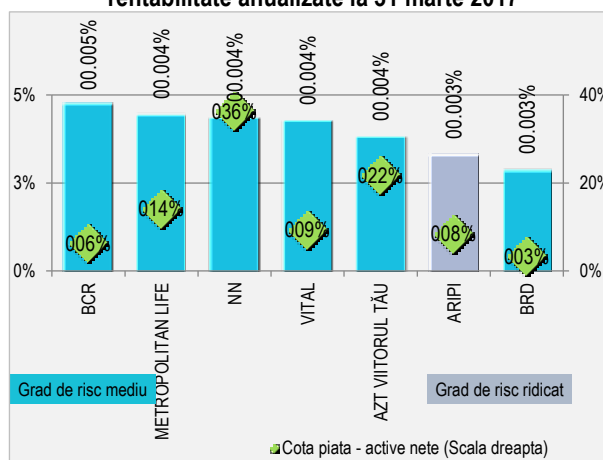
- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **0,0929%**,

- rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat pentru ultimele 24 luni: **4,1324%**.

Grafic 5.1. Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate nominală și reală martie 2016 – martie 2017

Grafic 5.2. Pilon II Cotă de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 31 martie 2017

În perioada decembrie 2016 – martie 2017, se observă o apreciere a ratei nominale de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat de la 3,73%, la 4,13% și o apreciere a ratei reale de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat de la 4,51% la 5,63%.

Ratele de rentabilitate în termeni reali sunt superioare ratelor de rentabilitate în termeni nominali datorită faptului că în perioada respectivă a fost înregistrată inflație negativă (-1,42%).

Niciun fond de pensii administrat privat nu a înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei minime pentru categoria sa de risc, fondurile de pensii administrate privat care au înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei medii fiind FPAP BRD și FPAP AZT Viitorul Tău.

5.2. Fondurile de pensii facultative

Indicatorii de performanță înregistrați de fondurile de pensii facultative în luna martie 2017 au fost (Graficele 5.3. și 5.4):

- Rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat:

○ AZT VIVACE:	4,9521%
○ NN ACTIV:	4,6862%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **4,7708%**.

- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **0,7708%**;

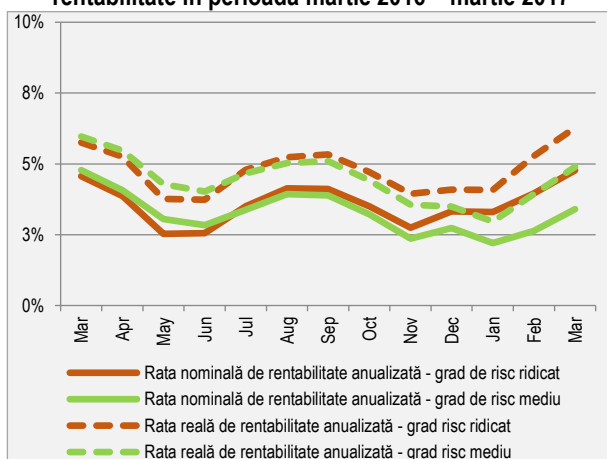
- Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

○ AZT MODERATO:	4.0602%
○ BCR PLUS:	3.4748%
○ BRD MEDIO:	1.7795%
○ NN OPTIM:	3.3972%
○ PENSIA MEA:	2.4213%
○ RAIFFEISEN ACUMULARE:	4.0635%
○ STABIL:	3.0931%

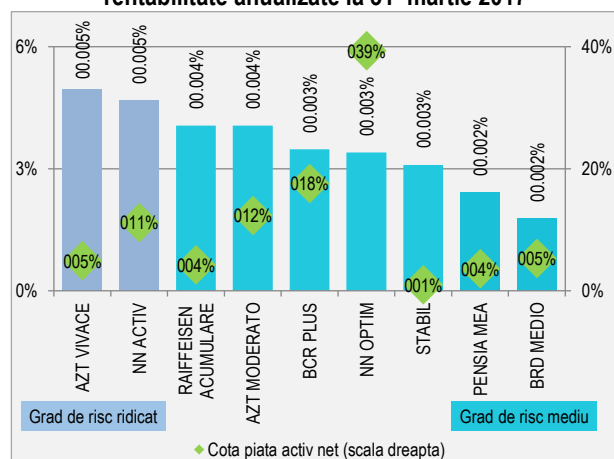
- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu risc mediu: **3,4042%**;

- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **-0,5957%**.

Grafic 5.3. Pilon III Rate medii nominale și reale de rentabilitate în perioada martie 2016 – martie 2017

Grafic 5.4. Pilon III Cotă de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 31 martie 2017

În perioada decembrie 2016 – martie 2017, rata nominală de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative care fac parte din categoria de risc mediu, a crescut de la 2,73% la 3,40% iar cea aferentă fondurilor de pensii facultative care fac parte din categoria de risc ridicat, a crescut de la 3,32% la 4,77%.

Totodată, rata reală de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative cu grad de risc mediu a crescut de la 3,50% la 4,89%, iar rata reală de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative cu grad de risc ridicat a crescut de la 4,09% la 6,28%.

Niciun fond de pensii facultative nu a înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei minime pentru categoria de risc în care sunt încadrate.

Se observă faptul că FPF NN Optim, FPF Stabil, FPF Pensia Mea și FPF BRD Medio au înregistrat rate de rentabilitate mai mici decât rata medie pentru fondurile de pensii facultative care fac parte din categoria de risc mediu, iar FPF NN Activ a înregistrat o rată de rentabilitate mai mică decât rata medie pentru fondurile de pensii facultative care fac parte din categoria de risc ridicat.